

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

факультет управління та бізнес-дизайну

кафедра смарт-економіки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Корпоративна економіка та міжнародний бізнес»

Виконала: студентка групи МгЗКЕМБ-22
Бурлак Анастасія Олексіївна

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Шацька Зорина Ярославівна

Рецензент:
к.е.н., доцент
Янковець Тетяна Миколаївна

Київ 2023

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра смарт-економіки

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Корпоративна економіка та міжнародний бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ Анна ОЛЕШКО

«_____» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Бурлак Анастасії Олексіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Міжнародна економічна діяльність підприємства» _____

Науковий керівник роботи Шацька Зорина Ярославівна, к.е.н., доцент

затверджені наказом КНУТД від „12” вересня 2023 року № 210-уч _____

2. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи звітні дані ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 р.р. _____

3. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно опрацювати)

Вступ. Теоретичні засади здійснення міжнародної економічної діяльності підприємства. Аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2022-2023 р.р. Стратегічні перспективи розвитку міжнародної діяльності ТОВ «ВіДі Армада». _____

4. Дата видачі завдання _____ 2 серпня 2023 р. _____

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	к.е.н., доц. Шацька З.Я.	12.09.23	6.10. 23
Розділ 1	к.е.н., доц. Шацька З.Я.	30.09.23	16.10. 23
Розділ 2	к.е.н., доц. Шацька З.Я.	13.10.23	03.11. 23
Розділ 3	к.е.н., доц. Шацька З.Я.	24.10.23	22.11. 23
Висновки	к.е.н., доц. Шацька З.Я.	29.10.23	25.11. 23

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Орієнтовний терміни виконання	Примітка про виконання
1	Вступ	12.09.2023	
2	Розділ 1. Теоретичні засади здійснення міжнародної економічної діяльності підприємства	30.09.2023	
3	Розділ 2. Аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2022-2023 р.р.	13.10.2023	
4	Розділ 3. Перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада»	24.10.2023	
5	Висновки	25.10.2023	
6	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	28.10.2023	
7	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку	01.11.2023	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 14 днів до захисту)	12.11.2023	
9	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	13.11.2023	
10	Подання кваліфікаційної роботи на завідувачу кафедри (за 7днів до захисту)	16.11.2023	

З завданнм ознайомлений:

Студент

_____ (підпис)

Анастасія БУРЛАК

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи

_____ (підпис)

Зорина ШАЦЬКА

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Бурлак А. О. Міжнародна економічна діяльність підприємства. – рукопис.

Кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка». Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2023 рік.

Робота присвячена дослідженню міжнародної економічної діяльності підприємства. В роботі було розглянуто сутність міжнародної економічної діяльності, розкрито її місце у системі світових економічних відносин. Проведено аналіз міжнародної економічної діяльності на прикладі підприємства ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2023 р.р. Надані пропозиції щодо активізації міжнародної економічної діяльності підприємства в умовах війни та післявоєнного відновлення.

Ключові слова: міжнародна економічна діяльність, суб'єкти міжнародної економічної діяльності, підприємство, післявоєнне відновлення.

ANNOTATION

Burlak A. O. International economic activity of the enterprise. - manuscript.

Master's thesis in specialty 051 "Economics". Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2023.

The work is devoted to the study of the international economic activity of the enterprise. The work considered the essence of international economic activity, revealed its place in the system of world economic relations. An analysis of international economic activity was carried out on the example of ViDi Armada LLC for the period 2021-2023. Proposals are provided for the activation of the international economic activity of the enterprise in the conditions of war and post-war recovery.

Key words: international economic activity, subjects of international economic activity, enterprise, post-war recovery.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні засади здійснення міжнародної економічної діяльності підприємства.....	9
1.1. Сутність поняття міжнародна економічна діяльність.....	9
1.2. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності.....	19
1.3. Міжнародна економічна діяльність підприємства.....	26
Висновки до розділу 1.....	37
Розділ 2. Аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2022-2023 р.р.....	39
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	39
2.2. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «ВіДі Армада».....	49
2.3. Оцінка ефективності міжнародної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 роки.....	55
Висновки до розділу 2.....	62
Розділ 3. Перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада»	63
3.1. Перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні.....	63
3.2. Перспективи розвитку автомобільного ринку України в умовах війни та післявоєнного відновлення.....	
3.3. Особливості міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» в умовах воєнного стану.....	
Висновки до розділу 3.....	
Висновки.....	52
Список літератури.....	53
Додатки.....	55

ВСТУП

Актуальність дослідження. Економічні взаємозв'язки світового господарства як єдиної системи ґрунтуються на розвитку міжнародних економічних відносин, які є матеріальною основою мирного співіснування, спілкування і взаємопереплетення інтересів різних держав. Міжнародні економічні відносини відображають господарські зв'язки між державами, регіональними об'єднаннями, підприємствами, фірмами, установами, юридичними та фізичними особами для виробництва та обміну товарів і послуг, матеріальних і фінансових ресурсів. Результатом міжнародних економічних відносин між суб'єктами господарювання різних рівнів є міжнародна економічна діяльність.

У сучасних умовах міжнародна економічна діяльність підприємства та їх зовнішньоекономічні зв'язки перетворилися у визначальний чинник, який обумовлює стан та перспективи української економіки. На закордонних ринках реалізується основна частина продукції базових галузей промисловості, а за рахунок імпорту забезпечується близько 40 % споживчого і близько 20 % інвестиційного попиту на ринку. Сучасна економічна та політична криза, а також війна в Україні призвели до низького рівня платоспроможності споживачів на внутрішньому ринку, тому експорт товарів та послуг стає визначальним чинником розвитку вітчизняних підприємств, особливо у видобувних і обробних галузях промисловості, а також в агропромисловому та енергетичному комплексах країни, однак використовується він, на жаль, не на достатньому рівні і малоефективно.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є оцінка міжнародної економічної діяльності підприємства та надання пропозицій щодо її удосконалення.

Для досягнення мети дослідження в роботі були поставлені та вирішені наступні завдання:

- дослідити сутність поняття міжнародна економічна діяльність;

- визначити суб'єктів міжнародної економічної діяльності;
- розкрити особливості здійснення міжнародної економічної діяльності підприємства;
- здійснити аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 роки;
- провести аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 роки;
- узагальнити перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні;
- запропонувати напрями міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» в умовах воєнного стану.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом кваліфікаційної роботи виступає міжнародна економічна діяльність ТОВ «ВіДі Армада».

Предметом дослідження є процес міжнародної економічної діяльності.

Методи дослідження. В процесі дослідження були використані такі методи: структурно-функціональний метод; метод наукової абстракції; аналіз та синтез; методи економічного та стратегічного аналізу.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних і науково-методичних положень, спрямованих на покращення міжнародної економічної діяльності вітчизняних підприємств та наведенні практичних рекомендацій щодо вдосконалення такої діяльності в умовах війни та післявоєнного відновлення економіки країни.

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає в тому, що основні положення, викладені та узагальнені автором, створюють базу для подальшого удосконалення міжнародної економічної діяльності вітчизняних підприємств. Викладені матеріали сприятимуть розвитку такої діяльності на підприємстві, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємств з продажу та ремонту автомобілів та розширенню їх частки на міжнародному ринку.

Результати, отримані в процесі дослідження, можуть бути використані в діяльності ТОВ «ВіДі Армада», а рекомендації щодо вдосконалення міжнародної економічної діяльності можуть бути апробовані у практичній роботі підприємств з продажу та ремонту автомобілів.

За результатами кваліфікаційної роботи опубліковано наукову статтю у фаховому виданні, а саме:

1. Шацька З.Я., Бурлак А.О. Сутність та класифікація мережевих підприємницьких структур. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 79/2023. С. 129-133. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/79_2023/21.pdf

Апробація результатів дослідження. Результати кваліфікаційної роботи апробовано на науково-практичних конференціях та опубліковано в вигляді тез доповідей, а саме:

1. Шацька З.Я., Бурлак А.С. Мережеві підприємницькі структури, як домінуючі суб'єкти смарт-економіки. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених та студентів «Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях». 30 березня 2023 р. КНУТД. С.118-120.

Структура і обсяг роботи. Структурно кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Перший розділ кваліфікаційної роботи носить теоретичний характер та висвітлює засади здійснення міжнародної економічної діяльності. Другий розділ присвячено аналізу міжнародної економічної діяльності підприємства ТОВ «ВіДі Армада». В третьому розділі розроблено автором рекомендації з питань удосконалення міжнародної економічної діяльності на досліджуваному підприємстві. За результатами кваліфікаційної роботи опубліковано 1 наукову статтю у фаховому виданні та 1 тезу доповіді на конференції. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 117 сторінок комп'ютерного тексту (без додатків).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність поняття міжнародна економічна діяльність

В умовах глобального розвитку світової економіки, який супроводжується зміною пріоритетів у міжнародній економічній взаємодії, загостренням конкуренції між суб'єктами світогосподарських зв'язків, особливого значення набуває ефективна інтеграція країни у систему світового господарства. Міжнародна економічна діяльність є складовою національної економіки, засобом реалізації національних інтересів на міжнародній економічній арені. В умовах трансформації національної економіки міжнародне співробітництво є одним з основних чинників сучасного соціально-економічного розвитку України [2].

Феномен міжнародної економічної діяльності виникає там і тоді, де і коли має місце перетинання кордонів митних територій такими реальними об'єктами, як:

- товари;
- послуги;
- капітали;
- сировинні ресурси;
- люди [51].

У сучасній економічній літературі дуже часто поняття «міжнародна економічна діяльність» і «зовнішньоекономічна діяльність» розглядають як тотожні поняття, в основі яких лежить трансграничний характер відносин між їх суб'єктами. Так, у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» зазначено, що: «...зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, заснована на взаємовідносинах як на території України, так і за її межами...» [60]. Отже, зовнішньоекономічна діяльність

обмежується суто виробничими та комерційними відносинами, в той час як міжнародна економічна діяльність охоплює і виробничо-комерційну діяльність, і сферу її регулювання. Поняття «міжнародна економічна діяльність» та «зовнішньоекономічна діяльність» та мають як спільні, так і відмінні характеристики (табл. 1.1.)

Таблиця 1.1

Спільні і відмінні характеристики понять «зовнішньоекономічна діяльність» та «міжнародна економічна діяльність»

Поняття	Суб'єкти діяльності	Об'єкти діяльності	Предмет діяльності	Рівні застосування
Зовнішньоекономічна діяльність	Підприємства різних форм власності і типів організації	Торгівля товарами і послугами; капітал (інвестиції та кредити); гарантії	Реалізація зовнішньоекономічних операцій	Міждержавний, в тому числі регіональний і глобальний
Міжнародна економічна діяльність	Держава як суб'єкт міжнародних правовідносин		Створення комфортних умов для реалізації зовнішньоекономічних операцій підприємствами різних форм власності і типів організації	

Джерело: складено автором за [38]

Міжнародна економічна діяльність є дещо ширшим поняттям, органічно охоплює не тільки власне сферу виробничої, комерційної діяльності, ті міжнародні за характером економічні напрями, які спрямовані на отримання та максимізацію індивідуального, приватного прибутку, поліпшення власного добробуту. Воно поширюється також і на непідприємницькі, регулятивні за характером напрями, на інструменти впливу з метою поліпшення загальних умов господарювання як з боку національних урядів, спеціалізованих інститутів, так і з боку міжнародних організацій та структур. Таким чином, широке тлумачення терміну «міжнародна економічна діяльність» охоплює всі форми господарювання, до яких залучаються різнонаціональні за походженням або місцем свого

перебування кооперанти, агенти підприємницької та регулятивної діяльності [7].

Сутність поняття «міжнародна економічна діяльність» з точки зору вітчизняних науковців узагальнена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

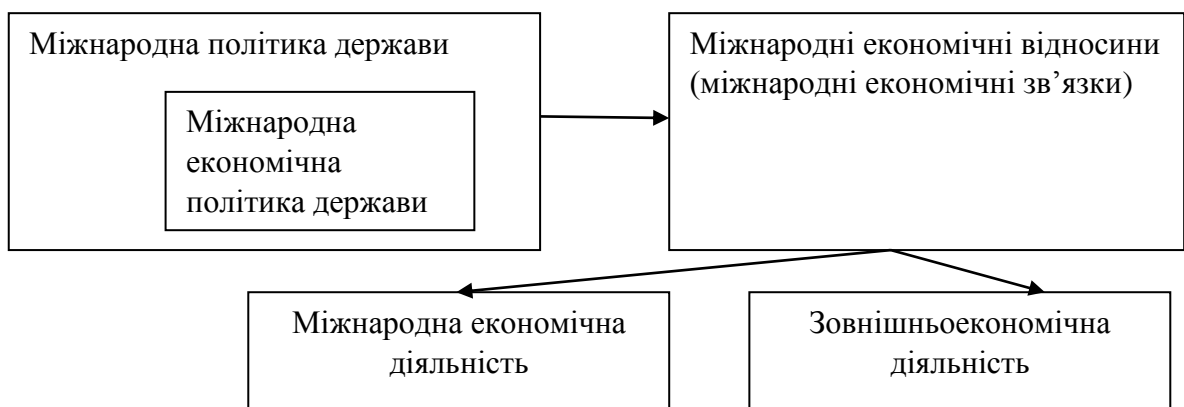
Сутність поняття «міжнародна економічна діяльність»

Автор	Сутність поняття
1	2
Бестужева С.В.	сукупність економічних відносин між національними та іноземними суб'єктами господарювання у торговельній, інвестиційній, інноваційній, валютно-кредитній та фінансовій сферах, регулювання яких здійснюється в рамках національного законодавства та укладених міждержавних угод. – система дій і рішень, пов'язаних з формуванням, розвитком та реалізацією конкурентних переваг країни як суб'єкта світогосподарських зв'язків; – сфера реалізації державної зовнішньоекономічної стратегії [6].
Білоцерковець В. В.	система господарських зв'язків між національними економіками країн, відповідними суб'єктами господарювання [7]
Задольський А. М., Грінько І. М.	цілісна система господарських зв'язків між національними економіками різних країн, що належать до них або утворених ними суб'єктами господарського життя, а також міжнародними організаціями, яка має характерні лише для себе взаємозв'язки, закономірності та реалізує ті специфічні інтереси, які пов'язані з використанням переваг міжнародного співробітництва, поділу праці та факторного розміщення [21]
Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М.	собою сукупність практичних дій щодо реалізації всіх форм міжнародних економічних відносин з боку фізичних та юридичних осіб, держав та організацій [32]
Новицький В.Є.	поняття, яке застосовується і в практиці господарювання, що виходить за національні кордони, і в теорії, яка таку практику вивчає. ...це поняття...охоплює не тільки власне сферу виробничої, комерційної діяльності, ті міжнародні за характером економічні акції, які спрямовані на отримання та максимізацію індивідуального, приватного прибутку, поліпшення власного добробуту. Воно поширюється також і на неприємницькі, регулятивні за характером акції, на інструменти впливу з метою поліпшення загальних умов господарювання як з боку національних урядів, спеціалізованих інститутів, так і з боку міжнародних організацій та структур [51].
Шталь Т. В., Доброскок Ю. Б., Тищенко О. О.	процес (сукупність) активних дій суб'єктів світового господарства, які націлені на забезпечення реалізації власних інтересів і досягнення високого рівня економічної безпеки, накопичення матеріального багатства, задоволення потреб і розв'язання існуючих проблем [85]

Джерело: складено автором за [7,21,32,51,85]

Враховуючи результати дослідження сутності поняття під міжнародною економічною діяльністю розуміють дії суб'єктів (міждержавного, макро-, мезо- і мікрорівнів) спрямовані на формування, розвиток та реалізацію переваг міжнародного співробітництва, міжнародної спеціалізації і кооперації з метою забезпечення міжнародної конкурентоспроможності країн, підвищення їх економічного потенціалу.

В контексті міжнародної політики, держава формує і реалізовує міжнародну економічну політику, яка включає місію та візію керівництва держави, а також стратегію зовнішнього вектору розвитку економіки. Міжнародна економічна політика відображає вихідні положення, цінності реалізації міжнародних економічних інтересів держави. На її основі вибудовуються міжнародні економічні відносини (міжнародні економічні зв'язки) держави із зовнішнім світом. Міжнародні економічні зв'язки – система господарських зв'язків між національними економіками різних країн, що здійснюється на основі міжнародного поділу та інтеграції праці. Поняття «міжнародні економічні зв'язки» охоплює зовнішню торгівлю, міжнародний вивіз і приплив капіталу, послуг, міграцію трудових ресурсів тощо. На підставі сформованих органами державного управління зовнішньоекономічних зв'язків відбувається міжнародна та зовнішньоекономічна діяльність (рис. 1.1).

Джерело: складено автором за [38]

Рис. 1.1 Зв'язки між основними поняттями, пов'язаними із міжнародною економічною діяльністю

Міжнародна економічна діяльність може здійснюватися за різними видами, а саме (рис.1.2).

Джерело: складено автором

Рис. 1.2 Види міжнародної економічної діяльності

Види міжнародної економічної діяльності в контексті зовнішньоекономічної діяльності визначені в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [60]. До видів міжнародної економічної діяльності, які здійснюють в Україні суб'єкти цієї діяльності, належать:

- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
- надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, в тому числі: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових, аудиторських, юридичних, туристських та інших, що прямо і виключно не заборонені законами України; надання вищезазначених послуг іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України;

- наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
- міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України;
- кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності; створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами України;
- створення іноземними суб'єктами господарської діяльності зазначених установ на території України у випадках, передбачених законами України;
- спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами; підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності; аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами України;
- організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- організація та здійснення оптової, консигнаційної та роздрібно торгівлі на території України за іноземну валюту у передбачених законами України випадках;

- товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- орендні, в тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- операції по придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;
- роботи на контрактній основі фізичних осіб України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами;
- роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території України, так і за її межами;
- інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України [60].

До основних видів міжнародної економічної діяльності які можна класифікувати за сферами її реалізації, відносяться (табл. 1.3):

- міжнародна науково-технічна,
- міжнародна інноваційна,
- міжнародна інвестиційно-виробнича,
- міжнародна комерційна,
- міжнародна фінансово-банківська,
- міжнародна консалтингова,
- міжнародна трудова діяльність за кордоном,
- міжнародна діяльність у сфері економічної дипломатії,
- міжнародна інформаційна діяльність.

Таблиця 1.3

Основні види міжнародної економічної діяльності за сферами її реалізації

Вид міжнародної економічної діяльності	Ознаки міжнародної економічної діяльності
1	2
міжнародна науково-технічна діяльність	<p>проводиться у різноманітних формах і напрямках залежно від напрацьованого країнами досвіду і рівня їх наукового потенціалу. До цього виду міжнародної економічної діяльності можуть залучатись як окремі вчені, інженери, експериментатори, дослідники, докторанти, аспіранти, так і наукові колективи: центри, лабораторії, інститути, університети, асоціації і товариства науковців з різних країн. Ця діяльність забезпечується: через проведення спільних наукових досліджень, технічних і технологічних розробок на основі кооперації, спільних науковотехнічних програм; провадження досліджень та розробок за спільними координаційними угодами; виконання робіт, передбачених угодами, однією зі сторін яких є організація іноземної держави або міжнародна організація; спільні дослідження та розробки у міжнародних колективах спеціалістів, міжнародних інститутах та спільних підприємствах; використання власності на науковий та науково-технічний результат на основі договорів між суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності; міждержавний обмін науковою та науково-технічною інформацією, використання об'єднаних міжнародних інформаційних фондів, банків даних; проведення міжнародних конференцій, конгресів, симпозіумів; міждержавний обмін науковими, науково-технічними і викладацькими кадрами, студентами й аспірантами; спільну підготовку спеціалістів; міжнародний трансфер технологій.</p>
Міжнародна інноваційна діяльність	<p>спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок на інтернаціональному рівні, а також виведення на світовий ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг. Її суб'єктами є фізичні або юридичні особи різної національної належності, які провадять інноваційну діяльність, залучають майнові та інтелектуальні цінності, а також вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію інноваційних проектів. З-поміж численних об'єктів сучасної міжнародної інноваційної діяльності найважливішими є: інноваційні програми і проекти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробниче обладнання та процеси; інфраструктура виробництва і підприємництва, організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що здатні суттєво поліпшити структуру і якість виробництва.</p>
Міжнародна трудова діяльність	<p>виявляється в міжнародному переміщенні робочої сили різної кваліфікації з метою наймання у виробничій та невиробничій сферах. Вона обумовлена, з одного боку, відносним надлишком робочої сили в одних країнах, а з другого – необхідністю покриття дефіциту трудових ресурсів в інших державах. Тобто завдяки трудовій діяльності за кордоном країни з надлишком робочої сили здатні вийти на орбіту глобальних соціально-економічних процесів і долучитись до міжнародних фінансових ринків.</p>

Продовження таблиці 1.3

1	2
Міжнародна інвестиційно-виробнича діяльність	відбиває прагнення суб'єкта господарювання однієї країни мати стійкий вплив на діяльність підприємства в іншій країні. Метою такого впливу є встановлення довгострокових відносин між прямим інвестором і підприємством, а також контроль над управлінням ним. Така діяльність може здійснюватись у формі внесків у статутний капітал, кредитів, одержаних від закордонного співвласника підприємства, або в будь-яких інших формах, включаючи додаткові акції, придбані прямим інвестором, реінвестований дохід, устаткування, передане прямим інвестором організації, та ін. Регулювання міжнародної інвестиційно-виробничої діяльності здійснюється на основі реалізації інвестиційної політики як комплексу цілей і заходів держави та наднаціональних органів, які визначають основні напрями, джерела та обсяги використання інвестиційних ресурсів у економіці, різні її сфери та галузі.
Міжнародна комерційна діяльність	реалізується у формі торговельних операцій між компаніями різних країн і ґрунтується на міжнародному поділі праці. Вона обумовлюється відмінностями у виробничих витратах між країнами і тим, що в них немає деяких товарів і послуг. У більшості держав багатocільова комерційна діяльність суб'єктів господарювання являє собою основну ланку їх зовнішньоекономічних зв'язків. При цьому найпоширенішими формами міжнародної комерційної діяльності є комерційні угоди на основі зовнішньоторговельних контрактів. Міжнародна комерційна діяльність передбачає використання різних валют і регулюється державами за допомогою митних тарифів, ліцензування, контингентування, прямого чи непрямого субсидування експорту та ін.
Міжнародна фінансово-банківська діяльність	діяльність, яку реалізують нині основні фінансові посередники. Дана діяльність пов'язана із процесами інтернаціоналізації національних фінансових систем країн світу та розвитком економічних відносин з приводу акумулювання, використання та привласнення фінансових ресурсів за межами національних кордонів. Вона набула на сьогодні найбільших масштабів та найвиразніших форм вияву порівняно з глобалізаційними процесами у сфері реальної економіки, що виявляється насамперед в інвестиційно-кредитній діяльності транснаціональних корпорацій і банків, формуванні єдиного планетарного фінансового ринку, дедалі глибшій інтеграції в нього національних фінансових систем країн світу, лібералізації валютних, інвестиційних та кредитних ринків, розширенні доступу різних держав до глобальних фінансових ресурсів, диверсифікації механізмів концентрації інвестиційних ресурсів та синхронізації фінансових криз
Міжнародна консалтингова діяльність	її провадять спеціалізовані консалтингові компанії з консультування виробників, продавців, покупців з різних питань. Особлива роль міжнародної консалтингової діяльності в сучасному світовому господарстві пов'язана передусім зі створенням додаткової корисності для суб'єктів господарювання, яка може виявлятися у збільшенні прибутку, зростанні вартості компаній, прирості грошового потоку або підвищенні споживної вартості для окремих видів продуктів, і не пов'язана з трансакційними витратами. Так, управлінський консалтинг у всіх країнах світу перетворився на сьогодні на невід'ємну складову успішного функціонування будь-якої бізнесструктури.

Джерело: узагальнено автором за [47]

Форми міжнародної економічної діяльності представлено на рис.1.3.

Джерело: складено автором за [14]

Рис. 1.3 Форми міжнародної економічної діяльності

Процес міжнародної економічної діяльності виникає тоді, коли відбувається перетинання кордонів митних територій такими реальними об'єктами, як товари, послуги, капітал, сировинні ресурси, робоча сила. Міжнародна економічна діяльність опосередковується в комплексі багаточисленних форм співробітництва різних країн, виробничих, торгових комерційних контактів, які виходять за межі окремих держав, а також засобів регулювання означених контактів з боку національних та міжнародних інститутів. Ці форми відповідають характеру традиційної спеціалізації, яка пов'язана із досягнутими рівнями економічного розвитку та розміщенням чинників виробництва, природних багатств, а також спеціалізації, яка

формується згідно уявлень про доцільні напрями концентрації трудових зусиль для виробників та країн в цілому [14].

1.2. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності

Формування ефективної системи міжнародної економічної діяльності України вимагає урахування особливостей усіх її діючих агентів, причому не тільки комерційних, а й виключно регулюючих, резидентів та нерезидентів України. Такий підхід дає змогу більш ґрунтовно оцінити характер застосовуваних ними інструментів, торговельних, інвестиційних та інших форм співробітництва. Навіть стислий перелік форм міжнародної економічної діяльності дає змогу зробити висновок про те, що в ній беруть участь різнотипні, навіть різнорівневі суб'єкти, які мають принципово різні цілі. Одні з них прагнуть до прибутку, інші намагаються встановити своєрідні правила гри, очікуючи, що їхня діяльність принесе користь тим чи іншим учасникам міжнародного співробітництва або суспільству, міжнародному співтовариству в цілому в опосередкованій формі [51].

Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності є підприємства різних форм власності і типів організації, предметом діяльності яких є реалізація зовнішньоекономічних операцій. У свою чергу, суб'єктами міжнародної економічної діяльності крім того є держава як суб'єкт міжнародних правовідносин. Предметом її діяльності є створення комфортних умов для реалізації зовнішньоекономічних операцій підприємствами різних форм власності і типів організації.

У залежності від специфіки предмету діяльності державу у міжнародних правовідносинах представляють різні органи державного управління:

- Міністерство закордонних справ України;
- Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України;

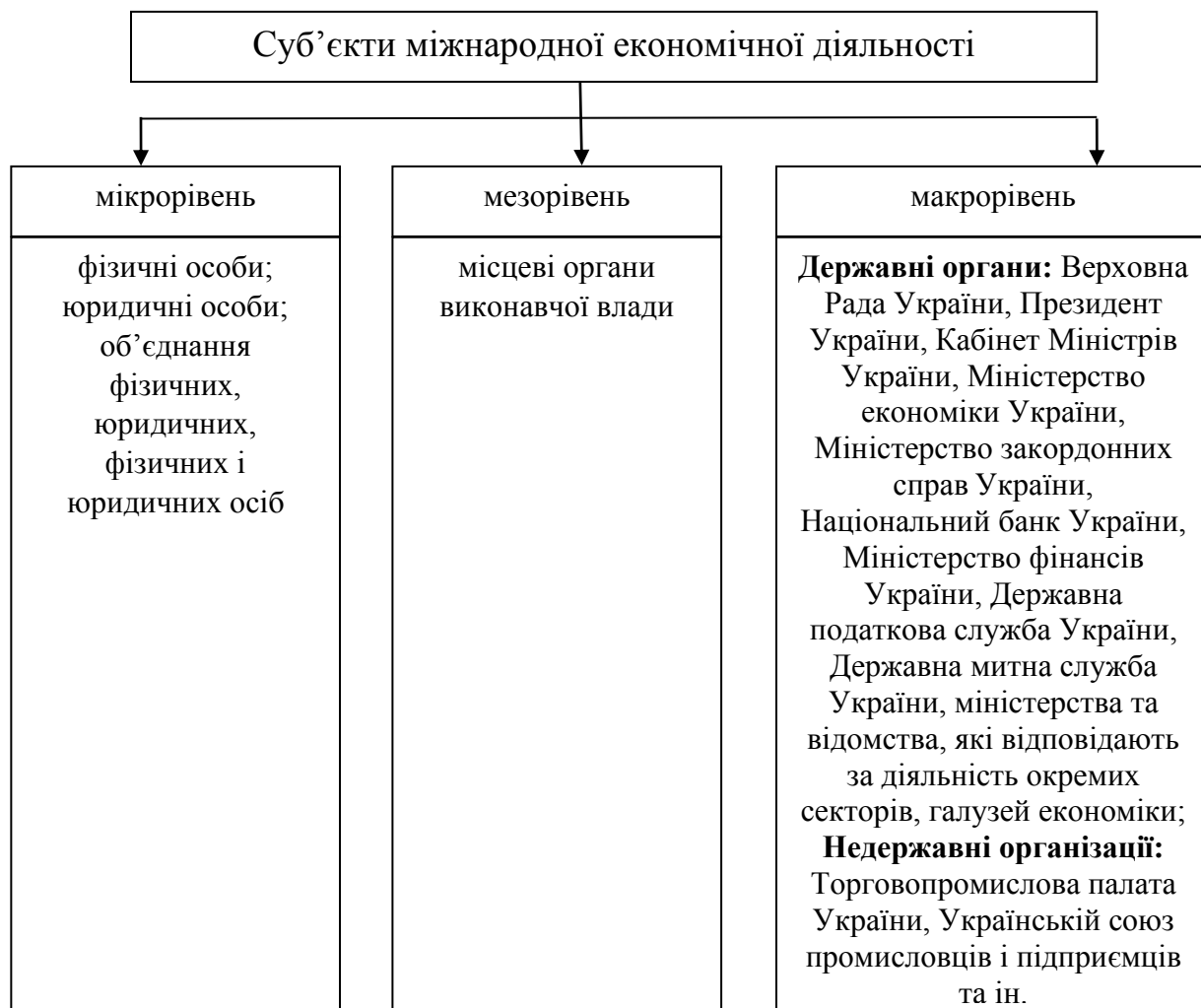
- Державна митна служба України;
- Державна служба експортного контролю України тощо [38].

Суб'єктами міжнародної економічної діяльності в будь-якій країні постають ті юридичні, фізичні особи, організаційні утворення, які є наділеними відповідною дієздатністю та правами. В Україні, згідно Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» в якості таких суб'єктів можуть виступати:

- фізичні особи – громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають відповідну правоздатність;
- юридичні особи зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні та інші види господарських товариств, асоціації, спілки, концерни, консорціуми, торговельні дома, посередницькі та консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та інші), в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно з законами України, але які мають постійне місцезнаходження на території України і яким діючими цивільно-правовими законами не заборонено здійснювати господарську діяльність;
- структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності (філії, відділення тощо), які не є юридичними особами, але мають постійне місцезнаходження на території України;
- спільні підприємства за участю українських та іноземних суб'єктів господарської діяльності, які мають відповідну реєстрацію та мають постійне місцезнаходження на території України;
- інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами України [14].

Суб'єкти міжнародної економічної діяльності залежно від рівня можуть поділяються на:

- суб'єктів міждержавного рівня;
- суб'єктів макрорівня;
- мезорівня і суб'єктів мікрорівня (рис.1.4).

Джерело: складено автором

Рис. 1.4 Рівні суб'єктів міжнародної економічної діяльності України

На кожному рівні суб'єкти міжнародної економічної діяльності мають свої інтереси, які можуть бути пов'язані або зі збільшенням прибутку, або зі створенням певних режимів, умов господарювання. Відповідно суб'єкти міжнародної економічної діяльності належать до одного з двох принципово відмінних класів:

- підприємницького;
- регулюючого.

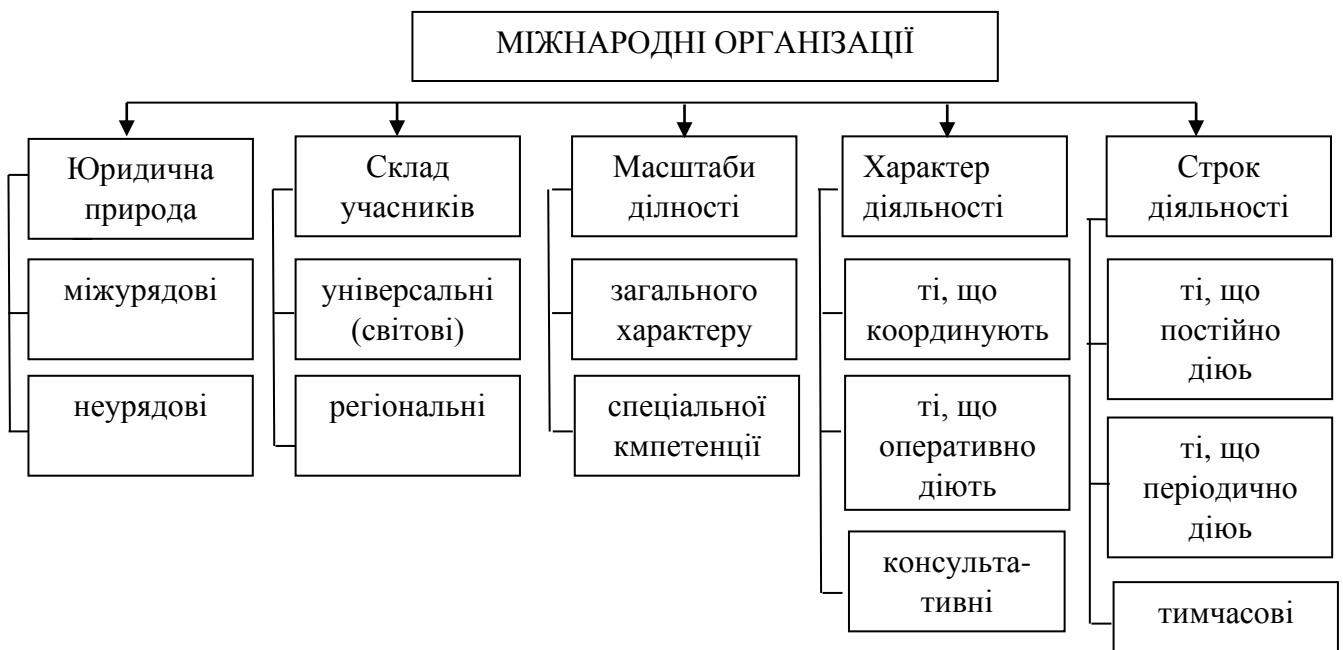
Що стосується фізичних осіб, то вони наділені право- і дієздатністю та виступають у міжнародній економічній діяльності переважно як індивідуальні комерсанти або підприємці. У ролі юридичних осіб міжнародної економічної діяльності виступають бізнес-структури, які володіють майном та діють від імені колективу в межах своїх майнових зобов'язань. У міжнародній економічній практиці найбільш поширеними організаційно-правовими формами юридичної особи є товариства (повні та командитні), товариства з обмеженою відповідальністю й акціонерні товариства.

Кожна держава світу, приймаючи участь у міжнародній економічній діяльності, крім сприяння зростанню світової економіки, безумовно націлює свою діяльність і на забезпечення реалізації власних економічних інтересів та досягнення високого рівня економічної безпеки, накопичення матеріального багатства, задоволення потреб громадян та вирішення існуючих проблем. Певні відносини, які виникають, змінюються (або припиняються) у процесі міжнародної економічної діяльності між державами, їх угрупованнями, міжнародними організаціями, фізичними та юридичними особами, потребують відповідного урегулювання, упорядкування. Таким інструментом упорядкування є норми міжнародного економічного права (для держав та міжнародних організацій) та національних (внутрішніх) правових систем окремих країн (для фізичних та юридичних осіб) [46].

До суб'єктів міждержавного рівня прийнято відносити Економічну і соціальну раду ООН (ЕКОСОП) з підпорядкованими їй функціональними та регіональними комісіями, і спеціалізованими закладами, Організацію економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), Міжнародну торговельну палату та ін. Важлива роль у регулюванні міжнародної економічної діяльності належить спеціалізованим закладам ЕКОСОП: Світовій організації торгівлі (СОТ), Міжнародному валютному фонду (МВФ), Міжнародному

банку реконструкції й розвитку (МБРР), Міжнародній асоціації розвитку (МАР), Міжнародній фінансовій корпорації (МФК), Продовольчій і сільськогосподарській організації (ФАО), Багатосторонньому агентству з гарантій інвестицій (БАГІ), Міжнародній організації праці (МОП), Світовій організації інтелектуальної власності (СОІВ).

Міжнародні організації беруть участь у міжнародній економічній діяльності залежно від мети створення, завдань і напрямків діяльності. Багато міжнародних організацій, акумулюючи значні кошти і маючи відповідні повноваження, істотно впливають як на розвиток тієї чи іншої сфери міжнародної діяльності, так і на національний економічний розвиток. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності макrorівня, що представлені державними органами влади (рис. 1.5).

Джерело: складено автором [47]

Рис. 1.5 Суб'єкти міжнародної економічної діяльності макrorівня

Функції суб'єктів макrorівня у сфері міжнародної економічної діяльності спрямовані на створення умов для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності національної економіки, її галузей, розвиток міжнародних економічних зв'язків. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності мезорівня представлено місцевими органами виконавчої влади [6].

Найбільш важливу регулятивну роль стосовно до тих чи інших форм міжнародної економічної діяльності відіграють постійно діючі міжурядові організації спеціальної компетенції. Так, після Другої світової війни визначальну роль у розвитку міжнародної торгівлі відігравала ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі), а з 1995 р. цю роль перебрала на себе СОТ (Світова організація торгівлі). Розвиток сучасної валютної системи інституціонально забезпечується Міжнародним валютним фондом (МВФ). Проблеми міжнародної трудової міграції регулюють Міжнародна організація праці (МОП) та Міжнародна організація міграції (МОМ). Майже всі впливові міжнародні організації функціонують у структурі ООН. Важливу роль відіграють інші спеціалізовані організації, установи і фонди ООН, зокрема Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) тощо. Крім того, в останні десятиліття були засновані міжнародні організації нового типу, серед яких слід назвати Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), яка об'єднує 30 найбільш розвинених країн світу, на частку яких припадають дві третини світового виробництва. ОЕСР зорієнтована на досягнення швидкого економічного розвитку за підтримання фінансової стабільності, вільну торгівлю та забезпечення сприятливих умов для прогресу країн «третього світу». Незважаючи на велику кількість суб'єктів, репрезентованих у міжнародній економічній діяльності, найбільші її масштаби здійснюють нині міжнародні підприємства – багатонаціональні корпорації (міжнародні за капіталом та управлінням, а також за сферою діяльності) і транснаціональні корпорації (національні за капіталом та управлінням і міжнародні за сферою діяльності) [47].

Говорячи про суб'єктів міжнародної економічної діяльності на макрорівні, слід враховувати її подвійну природу. Адже це водночас і господарська, і регулятивна практика держави в особі повноважних її органів, яка безпосередньо спричиняється до руху через кордони предметів міжнародного співробітництва або спрямована на формування режиму такого співробітництва. В структурі державного апарату прийнято виділяти

наступні класифікаційні групи органів міжнародної економічної діяльності [14] (табл. 1.4):

Таблиця 1.4

Класифікація суб'єктів міжнародної економічної діяльності на макрорівні

Ознака	Види суб'єктів міжнародної економічної діяльності на макрорівні
загальнодержавні	Верховна Рада, Президент, Кабінет Міністрів;
координаційні	Мінекономіки, Нацбанк, Мінфін та інші;
галузеві	міністерства та відомства, які відповідають за життєдіяльність окремих секторів, галузей економіки
територіальні	регіональні, місцеві органи влади;
спеціалізовані функціональні	інститути, які в своїй діяльності керуються національними інтересами, підтримуючи національних учасників міжнародного співробітництва.

Джерело: складено автором

Мікроекономічний, як і інші рівні міжнародної економічної діяльності, має свої функціональні відмінності, специфічне коло суб'єктів, цілі, які вони переслідують, а також засоби реалізації цих цілей. Цілі, що вони переслідують в своїй діяльності, є взаємопов'язаними та такими, які взаємно зумовлюють одна іншу. До цілей здійснення міжнародної економічної діяльності відносяться:

- максимізація індивідуального прибутку, оскільки міжнародна економічна діяльність розглядається в якості субстанції, інколи безальтернативної сфери реалізації комерційних інтересів (порівняно до цієї мети інші цілі можуть розглядатися в якості засобів реалізації);

- розширення виробництва як самостійна мета господарської життєдіяльності; крім того розширення виробництва – це і запорука збільшення прибутків, зменшення конкурентних ризиків та засіб боротьби з конкурентами шляхом їх поглинання;

- розширення ринків збуту завдяки проникненню або розширенню такого проникнення в господарську сферу зарубіжних країн;

- підвищення ефективності міжнародної господарської діяльності через наближення виробництва до споживачів у випадках здійснення закордонного інвестування, активізації міжнародної маркетингової політики;
- подолання інституційних, тарифних та нетарифних перешкод – оминання або зниження митних стягнень, національних обмежень на реалізацію тих або інших торгових операцій адміністративного характеру;
- розв'язання проблем, пов'язаних із нестабільністю міжнародних цін та співвідносних цінових показників (передусім через ревальвації та девальвації валют) [14].

1.3. Міжнародна економічна діяльність підприємства

Міжнародна економічна діяльність суб'єктів господарювання (насамперед підприємств) є матеріальним втіленням сучасних міжнародних економічних відносин і спрямована на одержання прибутку переважно за рахунок зовнішніх чинників. При цьому, в кожній країні є підприємства, діяльність яких обмежена національним ринком, хоча частка таких підприємств має тенденцію до зменшення [47].

Міжнародна економічна діяльність підприємств є ядром сучасних міжнародних економічних відносин. В останні роки все більше вітчизняних підприємств починають виходити на міжнародні ринки. Виділяють три аспекти, які спонукають підприємство здійснювати міжнародну економічну діяльність (табл. 1.5.):

Таблиця 1.5

Спонукаючі чинники міжнародної економічної діяльності підприємства

Чинники	Ознака міжнародної економічної діяльності підприємства
1	2
1. Розширення збуту.	Ринок збуту обмежений кількістю осіб, які зацікавлені в продукції підприємства та його послугах, а також їх купівельною здатністю. Однак кількість зацікавлених і рівень їх купівельної спроможності зростають, якщо розглядати це питання в міжнародному масштабі. Якщо підійти до цієї проблеми загально, то зрозуміло, що вищий рівень збуту означає і вищий рівень прибутку. Якщо, наприклад, кожний

Продовження таблиці 1.5

1	2
	підрозділ зі збуту встановлює однакову націнку, то розширення обсягу продажу веде до підвищення прибутку. Із цього випливає, що міжнародний збут є сновним мотивом участі підприємства у міжнародному бізнесі. Багато великих компаній більшу частину своїх прибутків отримують завдяки збутові за кордоном.
2. Доступ до ресурсів.	Підприємства-виробники та дистриб'ютори досить часто підшукують потрібні види товарів і послуг, а також напівфабрикати, омплектуючі і кінцеву продукцію в інших країнах. Переважно це робиться задля зниження витрат, рідше –для придбання унікальних товарів чи послуг, не доступних у своїй країні.
3. Диверсифікація.	Звичайно підприємство не бажає допускати великих коливань у рівні продажу, і тому ретельно шукає придатні зарубіжні ринки для збуту і закупівель. Багато підприємств користуються тим, що економічні цикли в різних країнах не збігаються: коли в одній країні, що вступила в період спаду, рівень збуту падає, тоді він підвищується в іншій, яка переживає піднесення. Таким чином, знайшовши ринок для придбання чи збуту певних товарів у різних країнах, підприємство може знизити втрати від зміни цін у будь-якій окремій країні.

Джерело: складено автором за [3]

Діяльність економічних суб'єктів спрямована на отримання певних економічних результатів, передусім, прибутку. Є підприємства, діяльність яких переважно зорієнтована на національний ринок. Зовнішньоекономічні зв'язки для таких підприємств у системі пріоритетів їх діяльності мають другорядне значення. Інші підприємства розглядають зовнішньоекономічну діяльність як необхідний чинник свого нормального функціонування. Деякі з них мають орієнтацію на світовий ринок і вважають вихідним принципом своєї діяльності. І нарешті, існують фірми, діяльність яких направлена виключно на зовнішній ринок [3].

Характерними рисами сучасної міжнародної економічної діяльності: підприємств є:

- глибокий ступінь поділу праці у світовому господарстві;
- зростання масштабів і якісні зміни характеру традиційної міжнародної торгівлі готовою продукцією;
- розширення масштабів міграції капіталу;

- швидкий обмін науково-технічними знаннями, розвиток сфери науково-технічних послуг;
- помітне зростання масштабів міграції робочої сили;
- виникнення проблем, які набули назви «глобальних»;
- трансформація суспільства індустріального типу в постіндустріальне інформаційне суспільство;
- створення гігантських транспортних структур і мереж;
- інтернаціоналізація сфери послуг;
- швидке поширення на багато країн стандартів споживання і способу життя, що генеруються країнами – лідерами економічного розвитку;
- виникнення спільних міжнародних норм і стандартів соціального життя;
- світова уніфікація правил і процедур переміщення товарів, послуг, робочої сили, капіталів, технологій та інших чинників виробництва;
- створення міжнародних міжурядових організацій з передаванням їм частини повноважень з управління процесами інтеграції господарського життя [22].

У сучасних умовах міжнародна економічна діяльність підприємств та їх зовнішньоекономічні зв'язки перетворилися у визначальний чинник, який обумовлює стан та перспективи української економіки. На закордонних ринках реалізується основна частина продукції базових галузей промисловості, а за рахунок імпорту забезпечується близько 40 % споживчого і близько 20 % інвестиційного попиту на ринку [2].

Міжнародна економічна діяльність підприємства базується на здійсненні підприємництва в міжнародній економіці, яке отримало назву міжнародний бізнес. Міжнародний бізнес – підприємницька діяльність у міжнародній економіці. Сегментами міжнародного бізнесу є:

- глобальний бізнес;
- спільне підприємництво;

- бізнес за кордоном;
- іноземний бізнес.

Об'єктами бізнесу є інтелектуальні, матеріальні, валютно-фінансові та інші активи, а також кредитно-банківські інструменти. Основними суб'єктами міжнародного бізнесу виступають фізичні та юридичні особи, їх інституціональні та добровільні об'єднання, держави та міжнародні організації.

На підставі розмежування суб'єктів господарювання за ознакою форм власності розрізняють два типи міжнародного бізнесу:

- приватний – здійснюють фізичні та приватні юридичні особи;
- державний – здійснює держава та її представники.

За галузево-технологічною та функціональною ознаками виокремлюють наступні основні види міжнародного бізнесу:

- промисловий;
- аграрний;
- будівельний;
- торговельний;
- транспортно-комунікаційний;
- фінансовий.

Міжнародний бізнес здійснюється в певних формах:

- експорт-імпорт товарів і послуг;
- кооперація в галузі науково-технічної, виробничої, збутової і сервісної діяльності;
- інвестиційна діяльність;
- спільне підприємництво;
- транснаціональні корпорації.

Основними видами міжнародного бізнесу на рівні підприємств є:

- ліцензування;
- управління за контрактом;

- створення і функціонування спільних підприємств;
- франчайзинг;
- лізинг;
- факторинг тощо.

Ліцензування є формою співробітництва, за якої суб'єктами міжнародних економічних відносин виступають власник певних прав (ліцензіар) та постійний чи тимчасовий користувач цим правом (ліцензіат). Ліцензіар укладає угоду з ліцензіатом, відповідно до якої він передає останньому право на використання патенту, товарного знака та інших новинок за певну плату. Така діяльність дає можливість ліцензіару швидше вийти на новий ринок, а ліцензіату – використати ліцензію в інтересах власного бізнесу. Ліцензійна торгівля охоплює переважно електротехнічну й електронну промисловість, загальне машино-, приладобудування, автомобільну, авіаракетну промисловість, хімію й нафтохімію, біотехнології, ресурсозберігаючі технології. Відносно новим напрямом диверсифікації міжнародної ліцензійної торгівлі є галузі обчислювальної техніки та засобів автоматизації, включаючи комплексно автоматизовані виробництва з використанням єдиних транспортних систем та систем управління на базі ЕОМ.

Управління за контрактом передбачає передачу одним підприємцем управлінських послуг іншому. По суті це – експорт управлінських послуг, а не капіталу. Міжнародне спільне підприємство є формою співробітництва партнерів різних країн стосовно інвестування, управління, виробництва продукції, реалізації товарів та послуг, розподілу прибутків та ризиків. За видом діяльності прийнято розрізняти спільні підприємства: інноваційні, виробничі, закупівельно-збутові, комплексні.

Міжнародна корпорація – це форма структурної організації великої корпорації, яка здійснює прямі інвестиції в різні країни світу. Міжнародні корпорації бувають двох видів: транснаціональні і багатонаціональні.

Франчайзинг – надання прав на використання торговельної марки або фірмової назви, а також надання послуг по технічній допомозі, підвищенню кваліфікації робочої сили, організації торгівлі і управлінню. За експертними оцінками фахівців франчайзинг недостатньо розвинутий вид бізнесу в Україні. Відповідно до даних Асоціації франчайзингу України світова економічна криза 2007–2010 років призвела до значного згорання цього бізнесу.

Лізинг – специфічна форма фінансування придбання різних видів устаткування.

Факторинг – посередницька комісійна діяльність банку або фактор-компанії при розрахунках між постачальниками товарів і покупцями за допомогою оплати фінансових вимог постачальників з подальшим стягуванням боргу з покупців (перепродаж права на стягнення боргів або комерційна операція за дорученням) [7].

Основною тенденцією міжнародної економіки на регіональному, європейському та світовому ринку є поширення та інтенсифікація міжнародної економічної діяльності у формі міжнародної торгівлі. Роль саме міжнародної діяльності завжди була і буде пріоритетним напрямом політики країни, бо така діяльність створює сприятливий інвестиційний клімат та основи для розвитку вигідної торгівлі.

Однією з основних причин виходу вітчизняних підприємств на міжнародний ринок є підвищення престижу, збільшення прибутку, збільшення обсягів виробництва та інші. Займаючись міжнародною економічною діяльністю вітчизняні підприємства відкривають для себе низку перспектив:

1. Розширення ринку продажів та внаслідок цього збільшення прибутку.

2. Отримання доступу до дефіцитних ресурсів, які можуть бути в більшому обсязі та дешевшими ніж на національному ринку.

3. Підвищення іміджу підприємства шляхом присвоєння йому статусу міжнародного.

4. Окупність вкладених коштів на освоєння нового виробництва через великі обсяги продажу, що характерні світовому ринку.

5. Зменшення залежності від вітчизняного ринку та подій, які можуть статися в середині країни.

6. Можливість продажу товарів, що мають сезонність закордон в період не сезону в даній країні.

Основні завдання підприємств щодо міжнародної економічної діяльності:

- максимізація випуску продукції засобами структурного вдосконалення виробництва;

- сприяння більш глибокій національній спеціалізації, розширенню коопераційної бази господарювання;

- гарантування довгострокової міжнародної конкурентоспроможності та економічної безпеки країни – забезпечення достатньо динамічного технологічного, промислового розвитку,

- доступу до джерел сировини;

- контроль за станом внутрішнього ринку через стимулювання його засобами зовнішньої конкуренції, недопущення проникнення на нього не якісних товарів;

- зниження абсолютних витрат та корекція вартісних пропорцій у національній економіці;

- збільшення зайнятості як чинник зростання виробництва та поліпшення результатів участі в міжнародному співробітництві;

- використання механізмів міжнародної кооперації як інструмента поліпшення якості життя та розв'язання інших соціальних проблем;

- поліпшення умов формування бюджету за рахунок позитивного сальдо поточних операцій або руху капітальних активів;

- оптимізація розподілу доходів у масштабах економіки в цілому засобами тарифної, цінової політики, запровадження валютних обмежень;
- гарантування дотримання екологічних, гуманітарних норм економічної діяльності [7].

В Україні функціонує велика кількість підприємств, але більшість з них не ризикують займатися міжнародною економічною діяльністю. Багато підприємств мають стабільне місце на внутрішньому ринку та побоюються виходити на зовнішні ринки через невизначеність міжнародного середовища, недостатню кількість інформації про нього та інші негативні чинники. Незважаючи на те, що на сучасному етапі відбуваються позитивні зміни як у міжнародній економічній діяльності, так і в національній економіці країни в цілому, існує достатня кількість проблем, які не просто заважають, а сповільнюють розвиток діяльності вітчизняних підприємств [67]. Головні чинники, що негативно впливають на розвиток міжнародної економічної діяльності підприємства наведені у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Негативні чинники впливу на розвиток міжнародної економічної діяльності підприємства

Група чинників	Чинники
1. Політичні	Нестабільна політична ситуація в Україні; Високий рівень корупції і недовіри до держави, як гаранта виконання міжнародних угод та контрактів; Недосконалість і нестабільність законодавчої бази;
2. Організаційно-управлінські	Громіздка процедура збирання документів і реєстрації суб'єкта міжнародної економічної діяльності; Низька якість інфраструктурного забезпечення міжнародної економічної діяльності; Неефективність системи менеджменту міжнародної економічної діяльності;
3. Виробничі	Велике технологічне відставання від провідних країн світу; Низький рівень якості продукції; Висока матеріаломісткість продукції;
4. Фінансові	Високий рівень інфляції; Низька рентабельність виробництва;
5. Трудові	Несприятлива демографічна ситуація в країні; Нестача кваліфікованого персоналу; Низька продуктивність праці.

Джерело: складено автором за [67].

Завдяки впливу вищезазначених чинників, у зовнішньоекономічній діяльності України є безліч проблем, які потребують вирішення, а саме:

1. Недосконалість законодавчої бази, щодо діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, яка ускладнює процедуру збирання документів та реєстрації [34].

2. Недостатній рівень розвитку транспортної та ринкової інфраструктури, а також регулювання оподаткування та митних процедур.

3. Виробництво продукції, якість якої не є задовільною та є перешкодою для виходу продукції на світові ринки.

4. Невідповідність вітчизняної продукції світовим стандартам, що є причиною низького попиту на товари вітчизняних підприємств [86].

Окрім того, при виході на зовнішні ринки вітчизняні підприємства стикаються з наступними викликами:

1. Потрібно бути готовим, що рівень прибутку може бути не таким великим, як планувалось, через нестабільну ситуацію за кордоном.

2. Проникнення на закордонний ринок може потребувати багато фінансових вкладень.

3. Модифікація вже наявного товару під інший ринок може бути дуже витратною.

4. Успішні продажі на ринку деякого регіону закордоном не означають, що в іншому регіоні вони будуть такі ж успішні. Внаслідок цього багато підприємців мають великі збитки.

5. Через малий досвід підприємці не можуть сконцентруватися на тій спеціалізації, яка б могла мати конкурентні переваги на вибраному міжнародному ринку того чи іншого регіону.

6. Вихід підприємства на міжнародний ринок можливий лише за сучасних способів управління, через жорстоку конкуренцію.

Для вирішення вищезазначених проблем необхідно:

1. Узгодження відповідної нормативно-правової бази, яка б спрощувала діяльність вітчизняних підприємств, які орієнтовані на зовнішні ринки.

2. Підвищення вартості ввезення імпоротної продукції, яка має вітчизняні аналоги, на територію нашої держави.

3. Підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції шляхом вкладання капіталу та впровадження сучасних інноваційних розробок, які б знизили матеріаломісткість товарів у пріоритетних галузях.

4. Перейти від сировинних товарів до виробництва товарів з повним виробничим циклом.

5. Гарантувати безпеку та державний захист українських експортерів товарів та послуг.

6. Створення сприятливих економічних умов для збільшення випуску продукції вітчизняними виробниками за рахунок модернізації виробництва, закріплення на традиційних ринках збуту та виходу на нові.

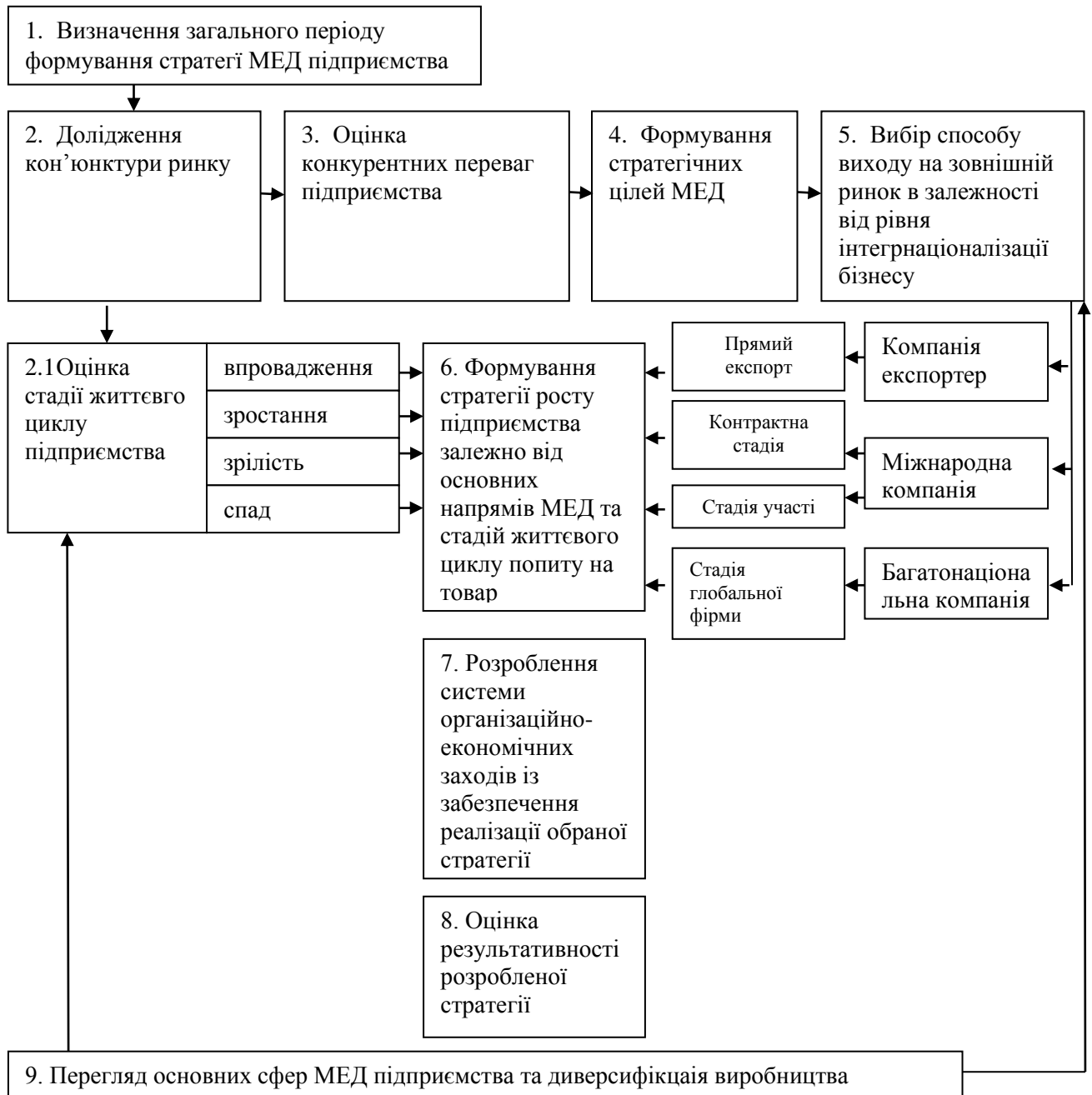
7. Провести підготовку спеціалістів у сфері маркетингу та менеджменту для успішної роботи, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [26].

Для здійснення міжнародної економічної діяльності підприємство повинно сформувати спеціальну стратегію – стратегію міжнародної економічної діяльності. Механізм поетапного формування стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства наведено на рис. 1.6.

Механізм поетапного формування стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства, який комплексно враховує основні визначальні чинники впливу на такої діяльності на підприємство:

1. Стадії інтернаціоналізації бізнесу (стадія експорту, контрактна стадія, стадія участі, стадія глобальної фірми).

2. Життєвий цикл попиту на продукцію.

Джерело: складено автором за [8]

Рис. 1.6 Основні етапи процесу формування стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства

Як видно з рис. 1.6, процес розроблення стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства повинен здійснюватися за такими етапами:

1. Визначення загального періоду формування зовнішньоекономічної стратегії, який буде залежати від періоду загальноекономічного розвитку

підприємства, від прогнозу перспектив розвитку економіки в цілому і зовнішніх ринків вибірково, від стадії життєвого циклу підприємства.

2. Дослідження кон'юнктури ринку – передбачає вивчення економіко-правових умов МЕД підприємства та можливої їх зміни в майбутньому.

3. Оцінка конкурентних переваг компанії – проводиться з метою визначення достатності потенціалу підприємства для здійснення МЕД.

4. Формування стратегічних цілей МЕД – передбачає отримання максимального прибутку з урахуванням конкретизації завдань та особливостей майбутнього розвитку МЕД підприємства.

При виборі міжнародного контрагента багато вітчизняних підприємств зіштовхуються з такою проблемою, як відсутність інформації про свого можливого партнера по бізнесу, тому керівники підприємств та відповідних підрозділів, що відповідають за успішність ведення зовнішньоекономічної діяльності, повинні знати, що найбільш цінною інформацією для досьє в нинішніх умовах вважаються відомості, одержані при особистому знайомстві з підприємством [1].

Ефективність міжнародної економічної діяльності підприємств України ще доволі низька. Така ситуація складається через недостатній рівень досвіду роботи на міжнародних ринках, слабкі канали збуту, відсутність чіткої зовнішньоекономічної політики та інших чинників. На даний момент в Україні для вітчизняних підприємств ця тема є досить актуальною, бо безліч організацій, виходячи на міжнародний ринок, стикаються як з ситуаціями закритих дверей, так і з дуже жорсткою конкуренцією [1].

Висновки до розділу 1.

У першому розділі кваліфікаційної роботи визначено сутність поняття «міжнародна економічна діяльність». Узагальнено спільні і відмінні характеристики понять «зовнішньоекономічна діяльність» та «міжнародна економічна діяльність». Систематизовано види міжнародної економічної

діяльності підприємства. Узагальнено суб'єктів міжнародної економічної діяльності, серед яких визначено: підприємства різних форм власності і типів організації та держава.

Проналізовано особливості міжнародної економічної діяльності вітчизняних підприємств. Визначено переваги та проблеми, з якими стикаються вітчизняні підприємства при здійсненні МЕД.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВІДІ АРМАДА» ЗА 2022-2023 р.р.

2.1. Загальна характеристика підприємства

ТОВ «ВіДі Армада» є підрозділом компанії ТОВ «ВіДі Груп». Компанія «ВіДі Груп» була зареєстрована та розпочала роботу 21.11.1994 р. у м. Києві Віталієм Джуринським. До 1998 року була створена мережа з реалізації запчастин для авто і сільгосптехніки під брендом «Укравтотехресурси» [36,57].

Головні принципи роботи ТОВ «ВіДі Груп»:

- клієнтоорієнтованість;
- дотримання балансу інтересів клієнтів, працівників і компанії;
- соціальна і екологічна відповідальність;
- спільна місія, стандарти управління та якості;
- інноваційність.

Діяльність «ВіДі Груп» сконцентрована в таких основних напрямках бізнесу:

- продаж легкових автомобілів;
- фінансові послуги;
- продаж вантажних автомобілів, автобусів, спецтехніки;
- автомобільна логістика;
- проектування і будівництво сучасних об'єктів нерухомості.

25 березня 1998 р. в структурі «ВіДі Груп» зареєстрований «Концерн Укравтопром», який спершу закріпився на лідерських позиціях ринку вантажної та спецтехніки, продажу автомобілів виробництва країн СНД, а згодом вийшов на ринок автомобільної логістики. За рахунок продажу техніки та сервісних послуг значно розширилися обсяги діяльності підприємства.

7 березня 2002 р. стало відправною точкою для «ВіДі Груп», визначивши початок стратегічного напрямку діяльності – продажу легкових автомобілів. У цей день був заснований концерн «Укравтопром-Інвест», який вже в квітні 2002 року переміг у рейтингу компаній, що продають автомобілі виробництва країн СНД (за версією журналу «Бліц-каталог 059»).

У травні 2002 р. відкрито Торгово-сервісний центр в м. Вишневе – першого представництва та логістичного терміналу «ВіДі Груп» в м. Вишневе.

14 жовтня 2004 р. введено до складу ради підприємців України при Кабінеті Міністрів України керівника ЗАТ «Українська Торговельно-промислова Компанія», що стало визнанням компанії і з боку держави.

13 липня 2005 р. «ВіДі Груп» отримано офіційне дилерство автомобілів марки «Ford». У цьому ж році була закінчена реконструкція логістичного терміналу «ВіДі Груп» і був введений в експлуатацію перший в Україні спеціалізований Автомобільний термінал в м. Вишневе з сучасною інфраструктурою для ведення якісного логістичного бізнесу.

7 березня 2007 р. відкрито дилерський центр Тойота Центр Київ «ВіДі Автострада», введено в експлуатацію PDI-центру в м. Вишневому.

18 серпня 2007 р. засновано спільне підприємство «Е.Х. Хармс Автомобіль Логістикс Україна» за участю «ВіДі Логістика» та європейського лідера логістичних послуг – німецької компанії «E.H.Harms».

Листопад 2007 року – початок роботи підприємства СК «ВіДі Страхування».

З 24 січня 2008 р. розширено географію діяльності «ВіДі Груп» – відкриття Тойота Центр Одеса «ВіДі Пальміра».

20 травня 2008 р. відбулося відкриття в м. Одесі дилерського центру з продажу та обслуговування автомобілів Honda «ВіДі Дрім Моторз», що стало новим етапом в освоєнні одеського регіону.

26 червня 2008 р. – вручення ключів від продажу трьохтисячного автомобіля Toyota в Тойота Центр Київ «ВіДі Автострада».

У вересні 2008 року «ВіДі Груп» увійшла до п'ятірки найкращих автодилерів України за версією журналу «ТОП-100».

У листопаді 2008 року українське рейтингове агентство та видавничий дім «Галицькі контракти» внесли «ВіДі Груп» в список найдорожчих корпорацій України. Аналітики оцінили бізнес «ВіДі Груп» в 270,02 млн доларів США.

Грудень 2008 р. став початком роботи в Києві концептуального офіційного дилерського центру «Nissan» від «ВіДі Санрайз Моторз», який є одним з найбільших дилерських центрів Nissan в Європі.

З 10 квітня 2009 р. відбулося відкриття нового офіційного дилерського центру «Лексус Київ Захід».

У липні 2009 р. рейтинговий журнал «ГВардія» та видавничий дім «Галицькі контракти» визначили вартість найдорожчих корпоративних брендів в Україні, до якого ввійшло ТОВ «ВіДі Груп».

У жовтні 2009 р. відбулося урочисте підписання договору між «ВіДі Груп» та компанією «BLG Logistics Group» про створення спільного підприємства «BLG ViDi Logistics». Головна мета діяльності підприємства – надання комплексу логістичних послуг в сфері автобізнесу на абсолютно новому рівні якості із застосуванням європейських стандартів роботи на основі сучасного логістичного центру в Київському регіоні.

У листопаді 2009 року всеукраїнський рейтинговий журнал «ГВардія» та видавничий дім «Галицькі контракти» визначили найбагатші компанії України за підсумками діяльності в 2008 році. У рейтингу «Авторінок» компанія «ВіДі Груп» увійшла до трійки лідерів серед автодилерів.

Квітень 2013 року – початок роботи нової локації бізнесу «ВіДі Груп». Відкриття в Місті Автомобілів «ВіДі АвтоСіті Аеропорт» на Бориспільському шосе першого дилерського центру Nissan «ВіДі Армада».

Листопад 2013 року – відкриття нового преміального дилерського 3S-концептуального автоцентру Infiniti «ВіДіЛіберті» у складі автостанції «ВіДі АвтоСіті Аеропорт».

Січень 2014 року – дилер Land Rover «ВіДі-Пауер» отримав право представляти бренд «Jaguar» у якості офіційного дилера.

Січень 2014 року – в Місті Автомобілів «ВіДі АвтоСіті Аеропорт» початок роботи 3S-концептуального автоцентру Honda «ВіДі Інсайт».

Січень 2015 року – старт роботи нового напрямку діяльності «ВіДі Груп» – мотобізнесу. У складі «ВіДі АвтоСіті Кільцева» почав роботу дилерський центр мото- і силової техніки «Yamaha».

Жовтень 2015 року – «ВіДі Мотор Імпортс» одержала право представляти «Yamaha» (мото- і силова техніка) як офіційний дистриб'ютор в Україні.

Січень 2016 року – сім'я Міста Автомобілів «ВіДі АвтоСіті Кільцева» поповнилася концептуальним центром Suzuki «ВіДі Гранд».

Червень 2016 року – урочисте відкриття у складі «ВіДі АвтоСіті Аеропорт» 3S-концептуального автоцентру Volvo «Volvo Car-Kyiv Airport» – першого в Україні автоцентру «Volvo», побудованого за новим стандартом «Volvo Retail Experience».

Лютий 2018 року – початок глобального ребрендингу «ВіДі Груп»: затверджено новий брендбук «ВіДі Груп», кардинально змінено позиціонування бізнесу «ВіДі Груп» на ринку.

Червень 2018 року – урочисте відкриття нового ультрасучасного 3S-концептуального автоцентру «ВіДі Груп» «Jaguar Land Rover Київ Захід» на Кільцевій дорозі, 1-А.

Квітень 2019 року – компанія «Сузукі ВіДі Гранд» одержано статус офіційного дилера мототехніки «Suzuki».

Березень 2020 року – автоцентр «Лексус Київ Захід» відчинив свої двері для клієнтів у новому, ультрапереміальному форматі «NEW RETAIL CONCEPT LEXUS-2021».

Березень 2021 року – підписано договір на постачання національному поштовому оператору «Укрпошта» 1860 мобільних поштових відділень виробництва «ВіДі Груп» на базі «Citroen Berlingo».

Вересень 2021 року – відкриття дилера MG у локації «VIDI Кільцева»: початок роботи МГ «ВіДі Край Моторз».

Жовтень 2021 року – дилер «Субару ВіДі Стар» першим в Україні відкрив свої двері для клієнтів у новому стандарті бренду «Subaru».

Листопад 2021 року – у локації «VIDI Кільцева» розпочав свою роботу дилер «OPEL» – «Опель ВіДі Адванс».

У 2021 році в локації «VIDI Кільцева» запущено автоцентр бренду MG; відкрито автоцентр «Опель» «ВіДі Адванс». У цьому ж році метою реалізації рішення Кабінету Міністрів України про передачу на аутсорсинг державної послуги з реєстрації нових автомобілів «Тойота Центр Київ ВіДі Автострада» було обрано Міністерством внутрішніх справ України пілотною зоною для надання клієнтам послуги з реєстрації нових автомобілів безпосередньо в автосалоні. До кінця року цю послугу надають уже всі підприємства «ВіДі Груп».

Окрім автомобільного напрямку ТОВ «ВіДі Груп» має логістичний напрям «ВіДі Логістик Менеджмент Груп», який реалізується через імпортерів «Лада», «Daewoo», «BMW», «Toyota», «Lexus», «VW», «Ford», «Fiat», «Subaru», «Suzuki» і «Mazda», які протягом багатьох років співпрацюють з компанією.

У 2009 році ТОВ «ВіДі Груп» започаткувала унікальний для України формат продажу та обслуговування автомобілів – Місто Автомобілів «ВіДі АвтоСіті» (рис. 2.1) і запустила комплексну для всього «ВіДі АвтоСіті» Програму Лояльності, яка покликана надавати Клієнтам ще більше привілеїв як від самих дилерських центрів, так і від партнерів програми. Не зупиняючись на досягнутому, компанія планує в майбутньому році розширити перелік брендів, які будуть представлені в «ВіДі АвтоСіті».

Рис. 2.1 Місто Автомобілів «ВіДі АвтоСіті»

Будучи соціально відповідальною компанією, ТОВ «ВіДі Груп» і її підрозділ ТОВ «ВіДі Армада» вважають однією зі своїх найважливіших завдань формування сприятливого соціального клімату в країні. Незважаючи на війну, підприємство продовжує активно допомагати системі охорони здоров'я, ветеранам, малозабезпеченим, дітям-сиротам та іншим слабо захищеним верствам населення. ТОВ «ВіДі Груп» і її підрозділ ТОВ «ВіДі Армада» – українські підприємства, для яких відносини з державою і суспільством не обмежуються сплатою податків. Для них соціальна відповідальність – це філософія, життєвий устрій, а не разова акція. ТОВ «ВіДі Груп» і її підрозділ ТОВ «ВіДі Армада» прийняли рішення не тільки продовжити соціальну роботу, а й постійно підвищувати її ефективність. Навесні 2009 р. підприємство передала безкоштовно медичний автомобіль швидкої допомоги Брусилівської центральної районної поліклініці. У травні 2009 р. «ВіДі Груп» підтримала організацію свята Дня Перемоги в с. Софіївська Борщагівка, с. Козин та с. Велика Олександрівка. До Міжнародного Дня захисту дітей спільно з «BLG Logistics Group» в рамках благодійного проекту з підтримки дитячого відділення реанімації Васильківської центральної лікарні «ВіДі Груп» здійснила ремонт реанімаційної кімнати [36,57].

Основними напрямками діяльності бізнесу ТОВ «ВіДі Армада» є:

- автомобільний: продаж автомобілів – нових та вживаних, а також запасних частин та автомобільних аксесуарів;

- послуг обміну автомобілів (trade-in) та їх зворотного викупу (buy back);
- надання сервісно-технічних послуг з післяпродажного обслуговування і кузовного ремонту автомобілів,
- виробництво спеціальних та спеціалізованих автомобілів на базі серійних шасі, продаж повного спектру продуктів, супутніх автомобілеволодінню, включаючи автомобільне страхування та лізинг;
- логістичний – надання послуг з транспортування, зберігання і обробки легкових автомобілів, сільськогосподарської та великогабаритної техніки;

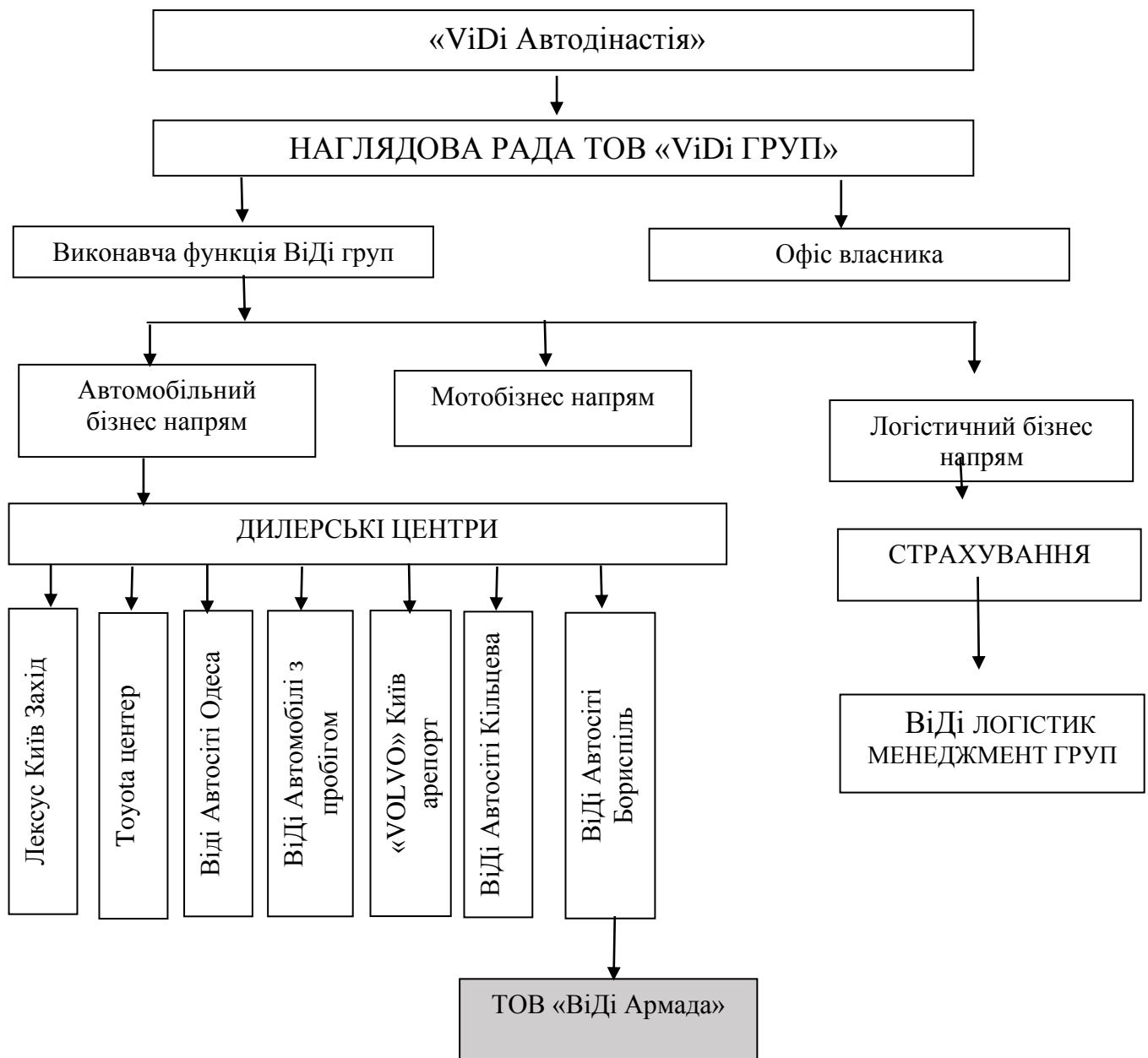
До складу ТОВ «ВіДі Груп» входить близько 40 підприємств, в числі яких лідери в своїх галузях. Це сучасні дилерські автомобільні центри в Києві та Одесі: Тойота Центр Київ «ВіДі Автострада», «Лексус Київ Захід», «ВіДі Санрайз Моторз», Тойота Центр Одеса «ВіДі Пальміра», «ВіДі Дрім Моторз» і Центр з продажу автомобілів з пробігом «ВіДі АвтоМаркет». Це компанія з продажу вантажних автомобілів та спецтехніки ТОВ «Українська Торговельно-промислова Компанія», логістичний оператор «BLG ViDi Logistics», страхова компанія «ВіДі Страхування» та інші підприємства (рис.2.2.).

www.vidi-autocity.com

Рис. 2.2. Дилерські центри ТОВ «ВіДі груп»

Організаційна структура ТОВ «ВіДі груп» представлена на рис. 2.3.

Джерело: побудовано автором

Рис. 2.3 Організаційна структура підприємства ТОВ «ВіДі груп»

Управління у групі ТОВ «ВіДі груп» ґрунтується на таких принципах:

- законність та прозорість;
- розподіл повноважень та невтручання;
- компетентність та відповідальність;
- дисципліна та контроль;

- ініціативність та креативність;
- спланованість та мотивація.

Вищим органом управління групи ТОВ «ВіДі груп» є Наглядова рада. Безпосереднє управління бізнесом ТОВ «ВіДі груп» здійснюється вищим виконавчим органом – Виконавчою дирекцією ТОВ «ВіДі груп». Такий принцип управління дуже добре зарекомендував себе, адже при ньому існує баланс між: визначенням цілей та формуванням стратегії розвитку бізнесу – на рівні Наглядової ради ТОВ «ВіДі груп», координацією досягнення стратегічних цілей, управління бізнесом ТОВ «ВіДі груп» як єдиним цілим – на рівні Виконавчої дирекції ТОВ «ВіДі груп» та досягненням операційних цілей – на рівні кожного з підприємств.

ТОВ «ВіДі Армада» – це офіційний дилерський центр «Nissan», що став першим автоцентром для відвідувачів Міста Автомобілів «ВіДі АвтоСіті Бориспіль». Організаційна структура підприємства ТОВ «ВіДі Армада» представлена на рис. 2.4.

Джерело: побудовано автором

Рис. 2.4. Організаційна структура підприємства ТОВ «ВіДі Армада»

ТОВ «ВіДі Армада» розташоване в безпосередній близькості від міжнародного аеропорту «Бориспіль», на 32-му кілометрі автомагістралі М-03 (Е40) Київ-Харків, і являє собою сучасний концептуальний 3S-центр (sales, service, spares – продажу, обслуговування, запасні частини) «Nissan».

Основні принципи роботи ТОВ «ВіДі-Армада»:

1. Вигідні умови купівлі та сервісу.
2. Можливість придбання автомобіля в кредит або лізинг.
3. Пслуга «Trade-in».
4. Оперативне страхування нового автомобіля.
5. Офіційний сервіс.

В шоу-румі ТОВ «ВіДі Армада» клієнтам запропоновано весь спектр автомобілів «Nissan» – всі 13 моделей відомої марки:

- «Qashqai»,
- «Note»,
- «Qashqai + 2»,
- «Almera»,
- «X -Trail»,
- «Tiida»,
- «New Murano»,
- «Teana»,
- «Pathfinder»,
- «Patrol».

Клієнти ТОВ «ВіДі Армада» можуть скористатися такими послугами як: trade-in, кредит, страхування, лізинг та іншими видами сервісу, які необхідні для успішного обслуговування автомобіля.

2.2. Аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «ВіДі Армада»

Аналіз техніко-економічних показників є необхідною і важливою складовою економічного аналізу діяльності підприємства. Економічний аналіз – це важливий елемент у системі управління виробництвом, дієвий засіб виявлення внутрішніх невикористаних резервів, основа для вироблення оптимальних управлінських рішень щодо успішної діяльності в умовах ринку.

Метою економічного аналізу є надання сприяння виконанню завдань підприємств і їх підрозділів, а також інших господарських суб'єктів, створення сприятливих умов для подальшого розвитку і поліпшення економічної роботи за допомогою підготовки проектів оптимальних управлінських рішень.

Предмет економічного аналізу – це вивчення сукупності економічних, фінансових, кредитних, юридичних, політичних, соціальних відносин і діяльності людей по організації і управлінню виробництвом, що розглядається в тісному взаємозв'язку з технічною стороною виробництва та економічною політикою держави на даному етапі її розвитку.

Об'єктами економічного аналізу є всі сторони діяльності підприємства, усі процеси, пов'язані з цією діяльністю. Суб'єкти економічного аналізу – власники, податкові органи, банки, акціонери, партнери, кредитори, фондові біржі, страхові компанії, аудиторські фірми [19]. Джерелами інформації для проведення техніко-економічного аналізу діяльності ТОВ «ВіДі Армада» є Баланс підприємства (Додаток А), та Звіт про фінансові результати діяльності підприємства (Додаток Б).

До завдань економічного аналізу діяльності ТОВ «ВіДі Армада» відносяться наступні:

1. Оцінка ефективності функціонування об'єкта через систему економічних показників. Дане завдання передбачає оцінку ситуації, яка склалася, а саме: вивчення рівня показників і їх динаміки, порівняння з

показниками аналогічних підприємств, визначення місця, яке займає підприємство на ринку, рівня використання ресурсів і виробничого потенціалу і т.п.

2. Вивчення причинно-наслідкових зв'язків об'єкта і побудова його факторної моделі.

3. Дослідження характеру причинно-наслідкових зв'язків і вибір методів їх кількісного виміру. У сучасних умовах економічний аналіз володіє багатим арсеналом методів кількісного виміру причинно-наслідкових зв'язків, а саме: традиційними, математико-статистичними і евристичними.

4. Виявлення умов, що позитивно чи негативно впливають на результати діяльності об'єкта.

5. Пошук варіантів рішень, які б сприяли покращенню діяльності об'єкта аналізу.

6. Порівняння варіантів рішень.

7. Підготовка одного або кількох варіантів рішень для керівництва. Завдання економічного аналізу не вичерпуються цим переліком. Багатогранність господарських ситуацій, специфічність окремих видів аналізу ставлять перед ним завдання автономного характеру [20].

Інформаційною базою для проведення техніко-економічного аналізу діяльності ТОВ «ВіДі Армада» є законодавчі та нормативні акти, бухгалтерська звітність та різні статистичні дані діяльності підприємства.

Проаналзуємо основні техніко-економічні показники ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р. табл. 2.1-2.2).

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «ВіДі Армада»
за період 2021- 2022 р.

Показники	Роки		Відхилення 2021/2022	
	2021	2022	абс.	%
1	2	3	4	5
1. Чистий дохід	114174	19208	-94966	-0,83

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5
2. Середньооблікова чисельність працівників, чол.	14	14	0	0
3. Коефіцієнт обороту кадрів з прийому, %	0	0	0	0
4. Коефіцієнт обороту кадрів з вибуття, %	0	0	0	0
5. Чистий дохід від реалізації продукції (послуг), тис. грн.	114174	19208	-94966	-0,83
6. Валовий прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	7140	565	-6575	-92,0
7. Чистий прибуток (збиток) від реалізації продукції (послуг), тис. грн.	3208	2158	-1050	-32,7

Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.2

Аналіз економічних показників від основної діяльності ТОВ «ВіДі Армада»
за період 2021 по 2022 р.р.

Показники	Роки		Відхилення 2021/2022	
	2021	2022	абс.	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	114174	19208	-94966	-0,83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	107034	18643	-88391	-82,6
Валовий прибуток (збиток)	7140	565	-6575	-92,0
Інші операційні доходи	4000	1585	-2415	-60,4
Інші доходи	-	-		
Адміністративні витрати	4029	1490	-2539	-63,0
Витрати на збут	4852	2292	-2560	-52,8
Інші операційні витрати	-	-	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	1544	-1743	199	13

Джерело: розраховано автором

З проведених у табл. 2.1-2.2 розрахунків можна зробити висновок, що чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становив 114174 тис. грн. У 2022 р. він зменшився до 19208, що менше ніж в попередньому році на -94966 тис. грн (-0,83%).

Собівартість реалізованої продукції ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становила 107034 тис. грн. У 2022 р. вона зменшилася до 18643, що менше ніж в попередньому році на -88391 тис. грн (-82,6%).

Валовий прибуток від реалізації продукції ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становив 7140 тис. грн. У 2022 р. він зменшився до 565, що менше ніж в попередньому році на -6575 тис. грн (-92,0%).

Інші операційні доходи від реалізації продукції ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становили 4000 тис. грн. У 2022 р. вони зменшилися до 1585, що менше ніж в попередньому році на -2415 (-60,4%).

Фінансовий результат від операційної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становив 1544 тис. грн. У 2022 р. він зменшився на -1743 тис. грн, що більше ніж в попередньому році на 199 (13 %).

Порахуємо аналітичний баланс діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р. (табл. 2.3.),

Таблиця 2.3

Аналітичний баланс діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 р.р

Показники	2021 р.		2022 р.	
	тис. грн	%	тис. грн	%
Актив				
1. Необоротні активи	8799	39	13642	55
2. Оборотні активи	13663	61	15778	45
3. Всього активів	22462	100	24645	100
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів		0,64		0,55
Пасив				
1. Власний капітал	3342	100	1134	100
2. Величина позикових коштів	-	0	-	0
3. Всього пасивів	22462	100	24645	100
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу		0		0

Джерело: розраховано автором

У 2021 р. необоротні активи ТОВ «ВіДі Армада» становили 8799 тис. грн, а у 2022 р. збільшились на 13642 тис. грн або на 55%. За період 2021-2022 р.р. ТОВ «ВіДі Армада» не користувалося позиковими коштами.

Проаналізуємо структуру доходів ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 рр. (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Структура доходів ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 рр.

Показник	Роки		Відхилення 2021/2022	
	2021	2022	+/-	%
Дохід (виручка) від реалізації послуг	114174	19208	-94966	-83,2
Непрямі податки та інші вирахування	-	-	0	0
Чистий дохід (виручка) від реалізації послуг	114174	19208	-94966	-83,2
Інші операційні доходи	4000	1585	-2415	-60,4
Разом чисті доходи	118174	20793	-97381	-82,4

Джерело: розраховано автором

У 2021 р. виручка від реалізації послуг ТОВ «ВіДі Армада» становила 114174 тис. грн., що на 83,2% менше, ніж у 2022 р.. За цей же період спостерігається зменшення чистого доходу від реалізації послуг з 114174 тис. грн. у 2021 р. до 19208 тис. грн. у 2022 р., що свідчить про не подолання підприємством кризових явищ.

Розрахуємо основні показники ефективності діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р. (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Показники ефективності основної господарської діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р.

Показник	Роки		Відхилення 2021/2022	
	2021	2022	+/-	%
Чистий прибуток, тис. грн	3208	2158	-1050	-32,7
Рентабельність, %	3,0	11,6	8,6	286,7

Джерело: розраховано автором

Рентабельність від реалізації послуг ТОВ «ВіДі Армада» у 2021 р. становила 3%, а у 2022 р. вона збільшилася до 11,6 %, Чистий прибуток ТОВ

«ВіДі Армада» у 2021 р. становив 3208 тис. грн. У 2022 р. він зменшився на 2158 тис. грн (-32,7%).

Проаналізуємо склад і структуру основних засобів ТОВ «ВіДі Армада» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз складу і структури основних засобів ТОВ «ВіДі Армада»
за 2021-2022 роки

Показники ефективності використання	Роки		Відхилення відносно, %
	2021	2022	2021/ 2022
Земельні ділянки	-	-	-
Будинки, споруди та передавальні пристрої	-	-	-
Машини та обладнання	3519	5639,5	60,3
Транспортні засоби	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	-	-	-
Інші основні засоби	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	-	-	-
Разом	3519	5639,5	60,3

Джерело: розраховано автором

З табл. 2.7 можна зробити висновок, що показники ефективності використання основних засобів на ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 роки збільшилися на 60,3%.

Проаналізуємо обсяг складських запасів запасних частин для ремонту автомобілів на ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р. (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз складських запасів ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 р.р.

Тип ЗЧ-Запчасть	Кількість, шт		Відхилення	
	2021 р.	2022 р.	абс.	%
1	2	3	4	5
Автошини	124,00	168	44,00	35,48
Витратні матеріали	13,45	37,7	24,25	180,30
Запчастини для кузовного ремонту	574,06	801,384	227,32	39,60
Запчастини для механічного ремонту	1 926,63	1 902	-24,63	-1,28

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5
Запчастини для розширеного ТО	442	815	373,00	84,39
Запчастини для ТО	3803,24	4 298,06	494,82	13,01
НО Аксесуар	1 990,12	1 520,35	-469,77	-23,61
НО Запчастина	8937,12	12517,46	3580,34	40,06
НО Олива	7,305	2,015	-5,29	-72,42
НО Спецрідина	474,742	723,05	248,31	52,30
ОЕ Аксесуар	439	494,659	55,66	12,68
ОЕ Запчастина	80	0,00	-80,00	-100,00
ОЕ Олива	3552,63	3 777,3	224,67	6,32
ОЕ Спецрідина	15	0,00	-15,00	-100,00
Разом	16416,99	12517,46	-3899,53	-23,75

Джерело: розраховано автором

На ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021- 2022 р.р спостерігається підвищення споживчого попиту на такі групи запчастин, як:

- запчастини для кузовного ремонту;
- запчастини для розширеного ТО;
- запчастини для ТО.

За цей же період на ТОВ «ВіДі Армада» відбувається зниження споживчого потипу на такі групи запчастин, як:

- спеціальні рідини;
- запчастини, аксесуари.

2.3. Оцінка ефективності міжнародної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за 2021-2022 роки

ТОВ «ВіДі Армада» здійснює міжнародну діяльність з імпорту автомобілів марки «Nissan». Імпорт це:

- ввезення на митну територію країни імпорту товару (товарів), призначеного для споживання у цій країні імпорту [4];
- закупівля або одержання на інших законних підставах від іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів, що контролюються, та

ввезення на територію України, включаючи одержання їх представником будь-якої юридичної особи іноземної держави, іноземцем чи особою без громадянства на території України [10,11].

Асортимент продукції ТОВ «ВіДі Армада» та її ціни представлено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Асортимент продукції ТОВ «ВіДі Армада» та її ціни

Nissan Juke

Марка автомобіля	Рік випуску	Ціна, грн
1.6 MT VISIA Base (94)	2019 року	357.960
1.6 MT VISIA (94)	2019 року	390.020
1.6 AT VISIA (117)	2019 року	429.480
1.6 AT ACENTA (117)	2019 року	448.470
1.6 AT N-CONNECTA (117)	2019 року	492.360
1.6 AT BOSE PERSONAL EDITION (117)	2019 року	508.860
1.6 AT TEKNA (117)	2019 року	548.150
1.6 DIG-T AT ACENTA (190)	2019 року	593.960
1.6 MT VISIA (117)	2019 року	390.020

Nissan NP 300 Navara Double Cab

Марка автомобіля	Рік випуску	Ціна, грн
2.3 dCi AT Platinum 4WD	2019 року	1.036.850
2.3 dCi MT Tekna 4WD	2019 року	862.750

Nissan Qashqai

Марка автомобіля	Рік випуску	Ціна, грн
1.2 DIG-T MT VISIA	2019 року	455.770
1.2 DIG-T MT VISIA	2020 року	480.430
1.2 DIG-T MT ACENTA	2019 року	486.590
1.2 DIG-T MT ACENTA	2020 року	511.250
1.2 DIG-T AT VISIA	2019 року	495.220
1.2 DIG-T AT VISIA	2020 року	519.880
1.2 DIG-T AT ACENTA	2019 року	526.050
1.2 DIG-T AT ACENTA	2020 року	550.710
1.6 dCi AT VISIA	2019 року	540.350
1.6 dCi AT VISIA	2020 року	565.010
1.6 dCi AT ACENTA	2019 року	596.330
1.6 dCi AT ACENTA	2020 року	620.990
1.6 dCi AT TEKNA	2019 року	691.270
1.6 dCi AT TEKNA	2020 року	715.930
1.6 dCi MT ACENTA 4WD	2019 року	613.590
1.6 dCi MT ACENTA 4WD	2020 року	638.250
2.0 AT ACENTA	2019 року	537.390
2.0 AT ACENTA	2020 року	562.050
2.0 AT ACENTA 4WD	2019 року	594.110
2.0 AT ACENTA 4WD	2020 року	618.770
2.0 AT TEKNA 4WD	2019 року	700.150
2.0 AT TEKNA 4WD	2020 року	724.810

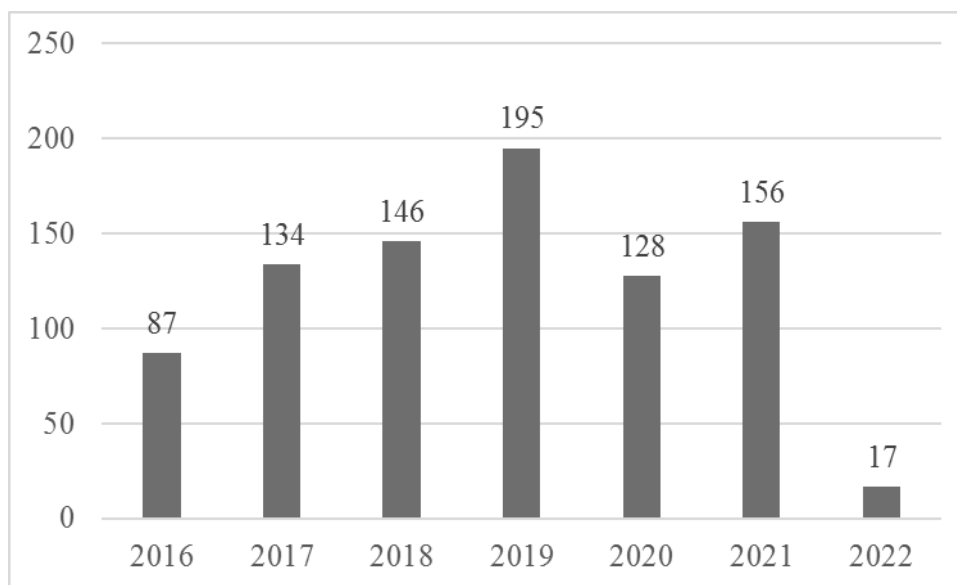
Nissan X-Trail

Марка автомобіля	Рік випуску	Ціна, грн
1.6 dCi AT ACENTA	2019 року	644.240
1.6 dCi AT ACENTA	2020 року	681.230
1.6 dCi AT N-CONNECTA	2019 року	705.650
1.6 dCi AT N-CONNECTA	2020 року	742.640

1.6 dCi AT TEKNA	2019 року	807.740
1.6 dCi AT TEKNA	2020 року	844.730
1.6 dCi MT VISIA 4WD	2019 року	615.390
1.6 dCi MT VISIA 4WD	2020 року	652.380
1.6 dCi MT ACENTA 4WD	2019 року	686.160
1.6 dCi MT ACENTA 4WD	2020 року	723.150
1.6 dCi MT N-CONNECTA 4WD	2019 року	757.430
1.6 dCi MT N-CONNECTA 4WD	2020 року	794.420
1.6 dCi MT TEKNA 4WD	2019 року	859.520
1.6 dCi MT TEKNA 4WD	2020 року	896.510
2.0 MT VISIA	2019 року	515.760
2.0 MT VISIA	2020 року	552.750
2.0 AT ACENTA	2019 року	618.600
2.0 AT ACENTA	2020 року	655.590
2.0 AT N-CONNECTA	2019 року	689.860
2.0 AT N-CONNECTA	2020 року	726.850
2.0 AT VISIA 4WD	2019 року	619.340 ₴
2.0 AT VISIA 4WD	2020 року	656.330 ₴
2.0 AT ACENTA 4WD	2019 року	680.250 ₴
2.0 AT ACENTA 4WD	2020 року	717.240 ₴
2.0 AT N-CONNECTA 4WD	2019 року	751.510 ₴
2.0 AT N-CONNECTA 4WD	2020 року	788.500 ₴
2.0 AT TEKNA 4WD	2019 року	853.610 ₴
2.0 AT TEKNA 4WD	2020 року	890.600 ₴
2.5 AT ACENTA 4WD	2019 року	697.750 ₴
2.5 AT ACENTA 4WD	2020 року	734.740 ₴
2.5 AT N-CONNECTA 4WD	2019 року	761.620 ₴
2.5 AT N-CONNECTA 4WD	2020 року	798.610 ₴
2.5 AT TEKNA 4WD	2019 року	863.720 ₴
2.5 AT TEKNA 4WD	2020 року	900.710 ₴

Джерело: складено автором за [36,37,57]

Динаміка обсягів продажу автомобілів марки «Nissan» за період 2016-2022 р.р. представлена на рис. 2.5.

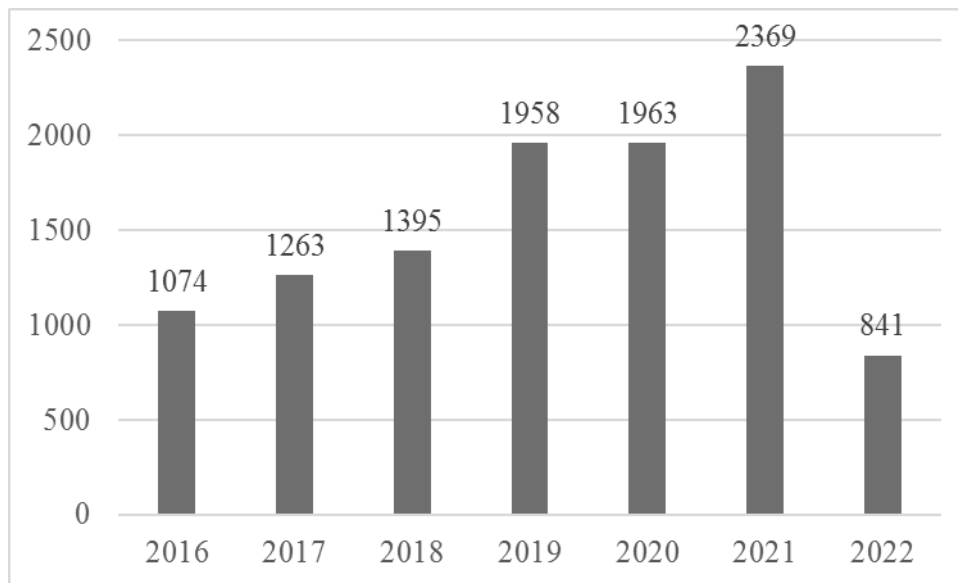

Джерело: складено автором за [36,37,57]

Рис. 2.5. Обсяги продажів автомобілів ТОВ «ВіДі Армада» з аперіод 2016-2022 р.р.

З рис. 2.5. можна зробити висновки, що у 2016 р обсяг продажв автомобілів марки «Nissan» становив 87 автомобілів за рік. У 2017 р. обсяг продажів зріс до 134 автомобіля (+54%). У 2018 р. обсяг продажів зріс ще більше до 146 автомобіля (+8,9%), а у 2019 р. до 195 автомобілів (+33%). Однак, у 2020 р. обсяг продажів автомобілів марки «Nissan» впав до 128 автомобіля (-34,3%). У 2020 р. знову спостерігається зростання обсягу продажів до 156 автообілів (+21,9). З початком війни у 2022 р. обсяг продажів сильно скоротився і було продано всього 17 авомобілів (-89%).

Динаміка машино-заїздів автомобілів марки «Nissan» за період 2016-2022 р.р. представлена на рис. 2.5.

Джерело: складено автором за [36,37,57]

Рис. 2.6. Динаміка машино-заїздів автомобілів на ТОВ «ВіДі Армада» з аперіод 2016-2022 р.р.

З рис. 2.6. можна зробити висновки, що у 2016 р обсяг машинозаїздів автомобілів марки «Nissan» становив 1074 автомобілів за рік. У 2017 р. обсяг заїздів зріс до 1263 автомобіля (+17,5%). У 2018 р. обсяг заїздів зріс ще більше до 1395 автомобіля (+10,5%), а у 2019 р. до 1958 автомобілів (+40,3%). У 2020 р. обсяг заїздів автомобілів марки «Nissan» зріс до 1963 автомобіля (+20,6%). У 2021 р. знову спостерігається зростання заїздів автомобілів до 2369 автообілів (+21,9). З початком війни у 2022 р. обсяг заїздів сильно скоротився і було відремонтовано всього 841 авомобілів (-64,9%).

Аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» здійснимо за допомогою SWOT-аналізу. Виявимо сильні і слабкі сторони міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» та зведемо їх у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

SWOT-аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Маркетингу та збуту	
1.1. Дилер «Nissan» 1.2. Налагоджена система збуту продукції на зовнішніх ринках 1.3. Продаж та ремонт продукції відомого міжнародного бренду 1.4. Онлайн продажі та онлайн-чат для консультацій 1.5. Послуги зі страхування автомобілів	1.6. Відсутність продажу автомобілів внаслідок війну в Україні 1.7. Низький рівень реклами 1.8. Затримка поставок автомобілів та запчастин з закордону через війну в Україні
2. Виробництва	
2.1. Широкий модельний ряд автомобілів 2.2. Наявність унікального обладнання для ремонту автомобілів 2.3. Оригінальні запчастини та матеріали дл ремонту автомобілів 2.4. Залучення виробничих потужностей інших підприємств «ВіДі Груп»	2.5. Високі роздрібні ціни на нові автомобілі та послуги по їх ремонту 2.6. Велика енергомісткість ремонтних робіт 2.7. Відсутність послуг з кузовного ремонту автомобілів 2.8. Виробництво розташовано біля аеропорту Бориспіль
3. Персоналу	
3.1. Висококваліфіковані працівники 3.2. Кар'єрне зростання персоналу 3.3. Медичне страхування персоналу 3.4. Гнучкий графік роботи	3.5. Не ефективна система мотивації персоналу 3.6. Гендерний склад персоналу 3.7. Мобілізація чоловіків до ЗСУ
4. Дослідження і розробки	
4.1. Можливість доступу до нових автомобільних технологій	4.2. Складність впровадження нових автомобільних технологій
5. Фінансів	
5.1. Навність власних коштів 5.2. Вісутність заборгованостей перед бюджетом 5.3. Відсутність кредиторської заборгованості	5.4. Високий рівень дебіторської заборгованості 5.5. Валютний курс при розрахунку з іноземним імпортером

Джерело: розроблено автором

Проаналізуємо можливості та загрози зовнішнього середовища, що впливають на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ВіДі Армада (табл. 2.10).

Можливості та загрози міжнародної економічної діяльності

ТОВ «ВіДі Армада»

Можливості	Загрози
Залучення нового іноземного партнера Проведення заходів стимулювання збуту та реклами	Війна в Україні Наявність значної кількості закордонних конкурентів – виробників автомобілів Низький рівень продажів автомобілів Часті зміни вітчизняного законодавства Підвищення вартості запчастин та матеріалів Підвищення вартості енергоносіїв Високий рівень податків

Джерело: розроблено автором

Дані табл. 2.10-2.11 сформуємо в матрицю SWOT-аналізу міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» (табл.2.11).

Таблиця 2.11

Матриця SWOT-аналізу міжнародної економічної діяльності

ТОВ «ВіДі Армада»

С і М	С і З
Розширення послуг з ремонту автомобілів	Затримка термінів постачання імпортних запасних частин в Україну
С л і М	С л і З
Проведення акцій зі стимулювання збуту для продажу імпортованих автомобілів минулих років	Через військовий стан в країні призупинено імпорту нових автомобілів в Україну

Джерело: розроблено автором

На основі даних проведеного SWOT-аналізу можна зробити висновок, що ТОВ «ВіДі Армада» при здійсненні міжнародної економічної діяльності має такі загрози:

1. Війна в Україні.
2. Наявність значної кількості закордонних конкурентів – виробників автомобілів.
3. Низький рівень продажів нових автомобілів.
4. Часті зміни вітчизняного законодавства.
5. Підвищення вартості запчастин та матеріалів.

6. Підвищення вартості енергоносіїв.

7. Високий рівень податків.

Всі вищезазначені зовнішні чинники негативно впливають на міжнародну економічну діяльність ТОВ «ВіДі Армада». Якщо підприємство буде вдало та вчасно використовувати свої можливості та сильні сторони, такі як: дилер відомої міжнародної компанії «Nissan», налагоджена система збуту продукції на зовнішніх ринках, продаж та ремонт продукції відомого міжнародного бренду, онлайн продажі та онлайн-чат для консультацій, послуги зі страхування автомобілів, то воно може підвищити рівень ефективності міжнародної економічної діяльності.

Висновки до розділу 2.

У другому розділі кваліфікаційної роботи проведено аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада». Визначено, що ТОВ «ВіДі Армада» є вітчизняним підприємством, що є підрозділом великого вітчизняного підприємства ТОВ «ВіДіГруп». ТОВ «ВіДі Груп» є офіційним дилером міжнародної компанії «Nissan», що працює в Україні. Компанія заснована у 1994 році у м. Києві. Основними напрямками діяльності ТОВ «ВіДі Армада» є: продаж легкових автомобілів; фінансові послуги; продаж вантажних автомобілів, автобусів, спецтехніки; автомобільна логістика; проєктування і будівництво сучасних об'єктів нерухомості.

В роботі проведено техніко-економічний аналіз діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р. Визначено, що діяльність ТОВ «ВіДі Армада» є рентабельною, яка у 2022 р. досягла 11,6 %, та прибутковою. Хоча чистий прибуток ТОВ «ВіДі Армада» у 2022 р. зменшився на 2158 тис. грн (-32,7%).

Проаналізовано особливості міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за методом SWOT-аналізу. Визначено сильні та слабкі сторони, а також можливості та загрози такої діяльності.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВІДІ АРМАДА»

3.1. Перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні

Стратегічні перспективи міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» залежать від перспектив розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні, дилером якої є ТОВ «ВіДі Армада», як підрозділ ТОВ «ВіДі Груп». У 2005 році компанія «Nissan» відкрила дочірнє підприємство «Ніссан Мотор Україна». Компанія імпортує готові автомобілі та запасні частини, виконуючи всі потрібні операції, включно з логістикою, митним розтаможенням та підтриманням складу, здійснює оптові продажі дилерам, займається рекламою продукції, визначає маркетингову політику та надає технічну підтримку післяпродажного обслуговування.

За перше півріччя 2023 року чистий дохід компанії «Nissan» збільшився на 37% у річному обчисленні до 2 917,7 млрд єн; операційний прибуток збільшився на 98% у річному обчисленні до 128,6 млрд єн; чистий прибуток збільшився на 124% у річному обчисленні до 105,5 млрд єн.

У першому кварталі 2023 року року консолідований чистий дохід компанії «Nissan» склав 2,92 трильйона єн, консолідований операційний прибуток – 128,6 мільярда єн, а маржа операційного прибутку – 4,4%. Чистий прибуток у першому кварталі склав 105,5 млрд єн.

Попри те, що обсяг продажів автомобілів компанії «Nissan» у Китаї знизилися через пандемію COVID-19 та посилення конкуренції, в інших регіонах він значно зріс у порівнянні з 2022 роком. Крім того, послаблення єни в поєднанні з суворою фінансовою дисципліною призвели до значного зростання продажів і прибутку компанії «Nissan» [37].

У табл. 3.1 наведено фінансові результати діяльності компанії «Nissan» за перше півріччя 2023 року, розраховані за методом пайової участі у китайському спільному підприємстві групи.

Таблиця 3.1

Фінансові результати діяльності компанії «Nissan» за перше півріччя
2022-2023 роки

Єни в мільярдах	2022 р.	2023 р.	Різниця у порівнянні з 2022 р.
Дохід	2 137,3	2 917,7	+ 780,4
Операційний прибуток	64,9	128,6	+ 63,7
Операційна маржа	3,0%	4,4%	+ 1,4 пункту
Звичайний прибуток	104,0	166,6	+ 62,6
Чистий прибуток	47,1	105,5	+ 58,4

Джерело: складено автором за [37]

За даними табл. 3.1, яка включає пропорційну консолідацію результатів діяльності спільного підприємства «Nissan» у Китаї, операційний прибуток склав 130,5 млрд єн, що еквівалентно операційній маржі у 4,2%. Чистий прибуток склав 105,5 млрд єн.

У зв'язку із падінням у 2023 році обсягу продажів у Китаї, компанія «Nissan» очікує, що за 12-місячний період, що закінчується 31 березня 2024 року, обсяг продажів знизиться на 7,5% порівняно з попереднім прогнозом до 3,7 мільйона одиниць. Однак, попри негативні наслідки скорочення продажів, компанія «Nissan» змінила свій річний прогноз на наступний рік завдяки ретельному дотриманню фінансової дисципліни та перегляду валютних курсів. У 2023 році компанія «Nissan» прогнозує чистий дохід у розмірі 12,6 трильйона єн. Компанія передбачає операційний прибуток у розмірі 550 мільярдів єн, що на 30 мільярдів єн більше, ніж у попередньому прогнозі. Чистий прибуток очікується на рівні 340 млрд єн, що на 25 млрд єн вище за попередній прогноз.

Компанія «Nissan» подала на Токійську фондову біржу прогноз на 2023 рік. Прогнозні показники розраховані за методом пайової участі спільного підприємства «Nissan» в Китаї на фінансовий рік, що закінчується 31 березня 2024 року (табл. 3.2.).

Таблиця 3.2

Прогнозні показники розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» на 2023 рік

Єни в мільярдах	Попередній прогноз на 2023 фінансовий рік	Оновлений прогноз на 2023 фінансовий рік	Різниця у порівнянні з попереднім прогнозом
Чистий дохід	12400,0	12600,0	+200,0
Операційний прибуток	520,0	550,0	+30,0
Чистий прибуток	315,0	340,0	+25,0

Джерело: складено автором за [37]

У першому кварталі 2023 року компанія «Nissan» змогла компенсувати повільність продажів на китайському ринку показниками в інших регіонах, що призвело до значного покращення в річному обчисленні. Особливо слід відзначити зростання темпів виробництва та продажів у Японії та Північній Америці. У Китаї, де продажі «Nissan» знижуються, компанія посилює лінійку продуктів, додавши версію «X-Trail» з e-POWER і представивши плагін-гібрид під брендом «Venucia». Через те, що бізнес-середовище в Китаї кардинально змінюється, а конкуренція стає все жорсткішою, компанії «Nissan» буде важко миттєво перебудувати бізнес і вона буде прискорювати розробку та реалізацію середньо- та довгострокової стратегії й неухильно підвищувати рівень прибутковості [37].

З метою подальшого сталого розвитку до 2030 року автомобілебудівні компанії «Nissan» (Японія) і «Renault» (Франція) уклали угоду щодо своїх нових відносин у галузі капіталу, яка зрівнює частки акцій один одного,

якими володіють ці підприємства. У лютому 2023 р. ці дві компанії домовилися про те, що французький автовиробник скоротить свою частку акцій Nissan з 43 до 15% – такого ж обсягу, як і пакет акцій Renault, яким володіє японська компанія. Renault передасть 28% свого пакета акцій Nissan французькому трасту. Президент і генеральний директор «Nissan» Утіда Макото дав зрозуміти, що його компанія у майбутньому викупить частину цих акцій.

«Nissan» також пообіцяв інвестувати до 600 млн євро, або близько 664 млн доларів, у нове підприємство Renault з випуску електромобілів, а також у його підрозділ програмного забезпечення Ampere [89].

Ключовим напрямом глобального середньострокового плану розвитку компанії «Nissan» є:

- забезпечити стабільне зростання замість того, щоб переслідувати надмірне розширення продажів;
- сконцентруватись на основних компетенціях, одночасно підвищуючи якість нашого бізнесу, нарівні з фінансовою дисципліною, фокусом на чистому доході на одиницю та рентабельності;
- відновити культуру, визначену «Nissan» для нової ери.

У середньостроковій перспективі компанія «Nissan» зосередиться на таких ключових напрямках:

1. Досягти стійкого зростання у поєднанні зі здоровою прибутковістю та позитивним ефектом на рух грошових коштів.
2. Бути попереду технологічної еволюції в автомобілебудуванні (програма «Nissan Intelligent Mobility»).
3. Лідерство у напрямку розвитку електромобілів.
4. Широке використання технологій автономного керування.
5. Радикальне оновлення модельного ряду [74].

Одним з перспективних напрямів розвитку компанії «Nissan» є виробництво і продаж електромобілів. У 2023 році світові продажі електромобілів Nissan перевищили 1 мільйон одиниць [70]. З моменту виходу

на ринок у грудні 2010 року «Nissan LEAF» був проданий у кількості понад 650 000 одиниць по всьому світу. Модель, яка наразі представлена на близько 50 ринках, переважно в Японії, США та Європі, і надалі високо оцінюється клієнтами у всьому світі та здобула багато престижних нагород на багатьох ринках.

У 2022 році компанія «Nissan» розпочала продаж повністю електричного кросовера «Nissan Ariya». В моделі «Ariya» використані новітні дизайнерські рішення та технології «Nissan», такі як система повного приводу e-4ORCE та вдосконалена система допомоги водію ProPILOT 2.0. Його вишуканий дизайн був відзначений Гран-прі Auto Color Award 2021 в Японії та премією «Red Dot Design Award» у Німеччині. Крім того, «Ariya» увійшов до списку Wards 10 Best Interiors & UX.

Також у 2022 році побачив світ «Nissan Sakura», перший електромобіль на японському ринку мініавтомобілів. Сукупна кількість контрактів на придбання електромобіля склала 50 000 одиниць завдяки його надзвичайно низькому рівню шуму в салоні, стрімкому, але плавному розгону, елегантному просторому інтер'єру та запасу ходу, достатньому для щоденних поїздок (рис. 3.1.).

Джерело: [74]

Рис. 3.1 Електромобіль марки «Nissan Sakura»

«Nissan Sakura» отримав три престижні нагороди в Японії:

1. Японський автомобіль року 2022-2023 – перший мініавтомобіль, який виграв цю нагороду, на знак визнання його внеску в динаміку електрифікації ринку.
2. Автомобіль року RJC 2023.
3. Автомобіль року JANFA 2023.

Обсяг сукупних продажів електромобілів з компанії «Nissan» за регіонами світу представлено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Сукупні продажі електромобілів з компанії «Nissan» за регіонами світу

Японія	230000
Північна Америка	210000
Європа	320000
Китай	230000
Інші регіони	10 000
Всього	1000000

Джерело: складено автором за [37]

Згідно з довгостроковою стратегією «Nissan Ambition 2030», компанія «Nissan» запланувала презентувати 19 моделей електромобілів до 2030 фінансового року. До 2028 фінансового року компанія також має намір випустити електромобілі з повністю твердотілими батареями власної розробки та розширити лінійку своїх електромобілів, щоб задовольнити різноманітні потреби користувачів по всьому світу.

У 2023 році корпорація «Nissan» представила надтехнологічний концепт-кар «Nissan Hyper Urban». Серійним автомобіль, який Nissan показала на автосалоні, що відкрився в Токіо, поки не стане. Його завдання продемонструвати розвиток дизайну і можливості майбутніх моделей марки, а саме електрокарів. Головна технологічна особливість концепту –

МОЖЛИВІСТЬ ОНОВЛЮВАТИ ОБЛАДНАННЯ БІЛЬШ СУЧАСНЕ (рис. 3.2.)

Джерело: складено автором за [90]

Рис. 3.2. Концепт-кар «Nissan Hyper Urban»

Наприклад, панель приладів, яка відкриває доступ до «останніх технологій і тенденцій в області графічних інтерфейсів» [90].

З початком війни в Україні компанія «Nissan Motor Co., Ltd». створила фонд «Nissan Cares» у розмірі 2,5 млн євро для підтримки народу України. Пріоритетом компанії «Nissan» завжди були безпека та забезпечення життєдіяльності людей, і фонд «Nissan Cares» сприятиме більш широким зусиллям щодо підтримки народу України, а також допомоги постраждалим працівникам компанії та їхнім родинам. Через фонд «Nissan» пожертвував один мільйон євро Червоному Хресту та іншим некомерційним організаціям для підтримки поточних надзвичайних заходів, які надають рятівну допомогу та необхідні товари для сімей та дітей. Там, де це може допомогти, компанія також готова пожертвувати транспортні засоби.

Окрім цього, в рамках фонду компанія виділяє 1,5 мільйона євро для забезпечення фінансової стабільності і постійної підтримки співробітників «Nissan» та їхніх сімей, які постраждали від війни. Зокрема, кошти з цього

фонду можуть бути використані для організації переїзду сімей працівників, на проживання переміщених сімей, медичні витрати та спеціальну допомогу для дітей. Співробітники компанії та партнери, які хочуть безпосередньо допомогти, зможуть зробити внески до спеціального фонду «Nissan Cares» або за допомогою грошових пожертв, або товарів, таких як продукти харчування та одяг.

Генеральний директор «Nissan» Макото Учїда сказав: «Ми всі були надзвичайно зворушені стражданнями багатьох людей і сімей, включаючи членів нашої власної родини «Nissan». Ми створили фонд «Nissan Cares», щоб підтримувати наших співробітників, а також міжнародні зусилля щодо подолання наслідків цієї неосяжної трагедії українського народу» [88].

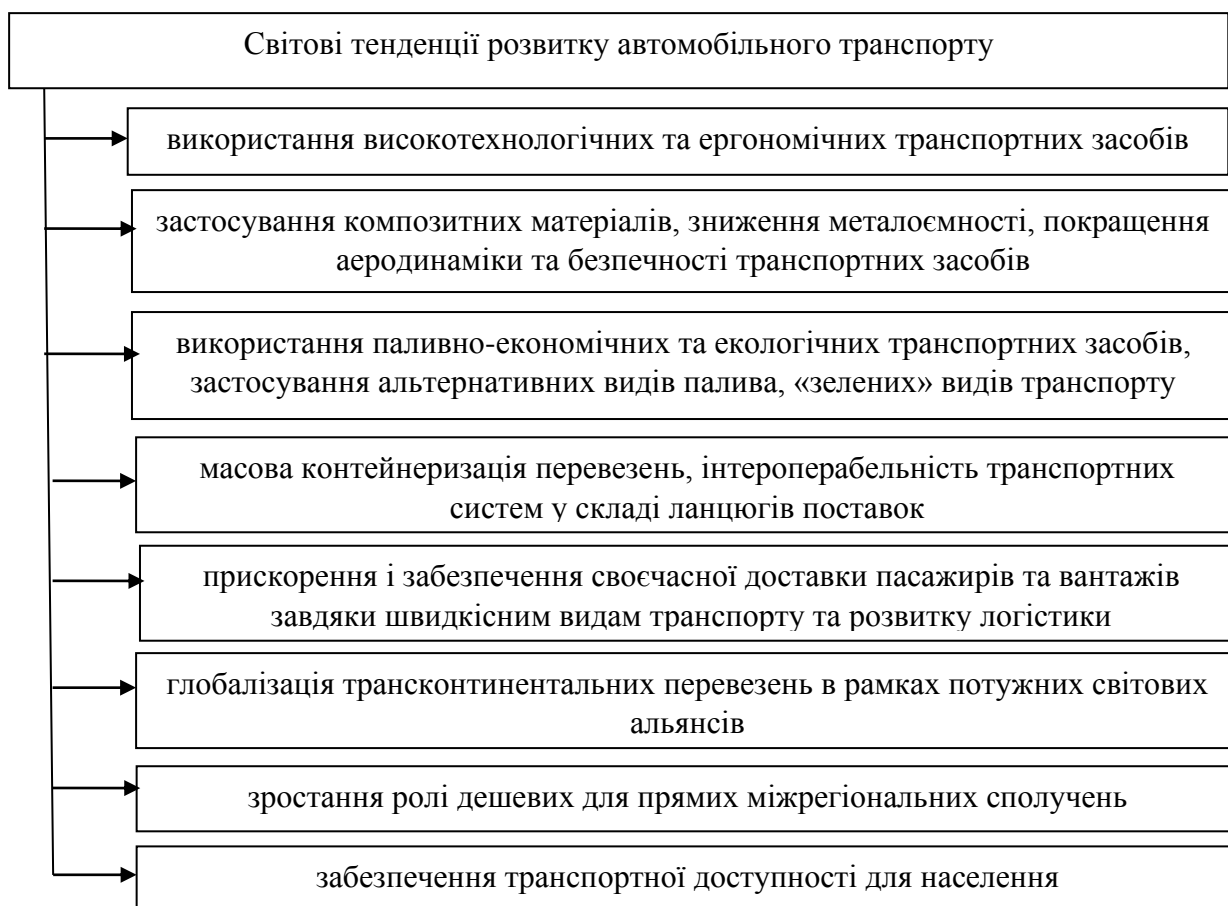
3.2. Перспективи розвитку вітчизняного автомобільного ринку в умовах війни та післявоєнного відновлення

Перспективи розвитку вітчизняного автомобільного ринку в умовах війни та післявоєнного відновлення прямо залежать від світових тенденцій розвитку автомобільного транспорту, а саме (рис. 3.3):

Світовими тенденціями розвитку автомобільного транспорту, що враховані Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, є такі:

- використання високотехнологічних та ергономічних транспортних засобів, принципів мультимодальності, супутникової навігації, інтелектуальних транспортних систем, інформаційних технологій, електронного документообігу;

- застосування композитних матеріалів, зниження металоємності, покращення аеродинаміки та безпечності транспортних засобів;

Джерело: складено автором

Рис. 3.3 Світові тенденції розвитку автомобільного транспорту

- використання паливно-економічних та екологічних транспортних засобів, застосування альтернативних видів палива, «зелених» видів транспорту, пріоритетність потреб охорони навколишнього природного середовища та збереження цінних природоохоронних територій під час розвитку транспортної інфраструктури;
- масова контейнеризація перевезень, інтегрованість транспортних систем у складі ланцюгів поставок;
- прискорення і забезпечення своєчасної доставки пасажирів та вантажів завдяки швидкісним видам транспорту та розвитку логістики;
- глобалізація трансконтинентальних перевезень в рамках потужних світових альянсів;
- зростання ролі дешевих авіаперевезень для прямих

міжрегіональних сполучень;

- забезпечення транспортної доступності для населення, високої мобільності трудових ресурсів, збільшення дальності та скорочення часу поїздки пасажирів у мегаполісах;

- насичення автомобілізацією в розвинутих країнах, її подальше стримування у містах завдяки розвитку громадського та мускульного транспорту [61].

У світі 2021-2030 роки ООН визначила «Другим десятиліттям дій щодо безпеки дорожнього руху», відзначаючи 1,35 мільйона смертей і 50 мільйонів травм щорічно – 90 % у країнах, що розвиваються. Крім того, що ці дані є трагічними, вони представляють серйозну проблему для громадського здоров'я та економічного розвитку, «з широкими соціальними та економічними наслідками». На світовому рівні діє Міжнародна організація підприємств автомобільної промисловості ОІСА [87].

Всесвітня асоціація ОІСА була заснована в 1919 році і наразі об'єднує 36 торгових асоціацій по всьому світу, включаючи всі основні країни-виробники автомобілів у Європі, Америці, Африці та Азії. ОІСА є єдиною неурядовою організацією виробників автомобілів і вантажівок, акредитованою в ООН і представляє технічні інтереси світової автомобільної промисловості в міжнародних установах і організаціях.

Діяльність ОІСА сприяє всесвітньому поширенню технологій, досвіду та ноу-хау на благо всіх країн. ОІСА координує глобальну гармонізацію правил транспортних засобів. Країни-члени віддані покращенню безпеки дорожнього руху та захисту навколишнього середовища, і вони активно сприяють глобальній гармонізації технічних регламентів і стандартів. ОІСА також збирає та публікує міжнародну статистику та координує щорічний календар автосалонів у всьому світі.

Президент ОІСА Джон Боззелла зазначив: «Незалежно від того, де ви живете, кожен водій автомобіля, байкер, мотоцикліст і пішохід повинен мати можливість безпечно подорожувати. Ми всі маємо відіграти певну роль у

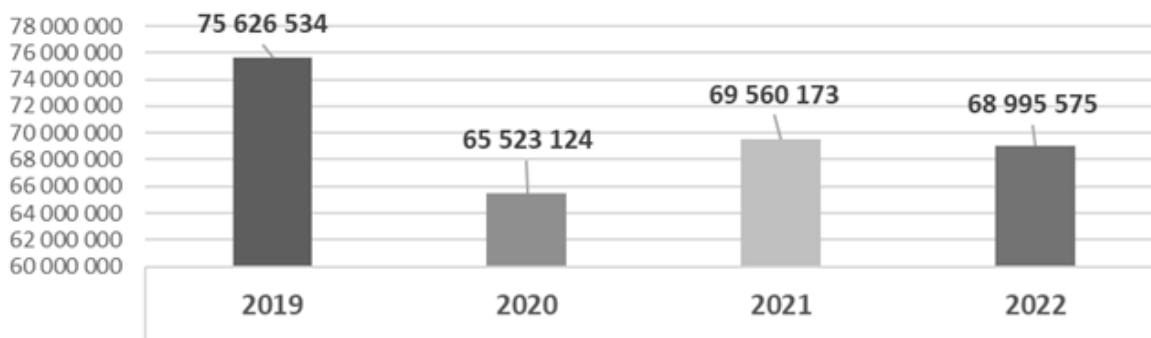
забезпеченні максимальної безпеки доріг у світі. Виробники автомобілів, які співпрацюють з урядами, Організацією Об'єднаних Націй та громадянським суспільством, прагнуть допомогти рятувати життя та зменшувати травматизацію всюди – і наша нова структура окреслює шлях для досягнення цих цілей у наступні роки».

Світова автомобільна промисловість вважає, що найефективнішим способом забезпечення виходу на ринок лише безпечних транспортних засобів є законодавство з чітко визначеними мінімальними рівнями безпеки. Це дуже важливий елемент, особливо в країнах, де чинне законодавство є неадекватним або відсутнім, і такий підхід підтримує Комітет внутрішнього транспорту ООН. Цей підхід до безпеки був успішним на розвинутих ринках і також має бути відтворений у країнах, що розвиваються.

Концепція ОІСА вимагає застосування оновлених правил безпеки для легкових транспортних засобів (зокрема, антиблокувальних гальмівних систем, електронного контролю стабільності, стандартів проти зіткнень і шин, а також встановлення освітлення серед іншого) з докладними рекомендаціями та прискореними часовими рамками для законодавчого впровадження.

Виробники транспортних засобів у всьому світі прагнуть разом із різними органами перевірити, як запровадити цю законодавчу базу, щоб гарантувати, що на дорозі будуть використовуватися лише безпечні транспортні засоби.

Світова статистика загальних обсягів продажів в комерційних та пасажирських автомобілів за 2019-2022 р.р. наведена на рис. 3.4.

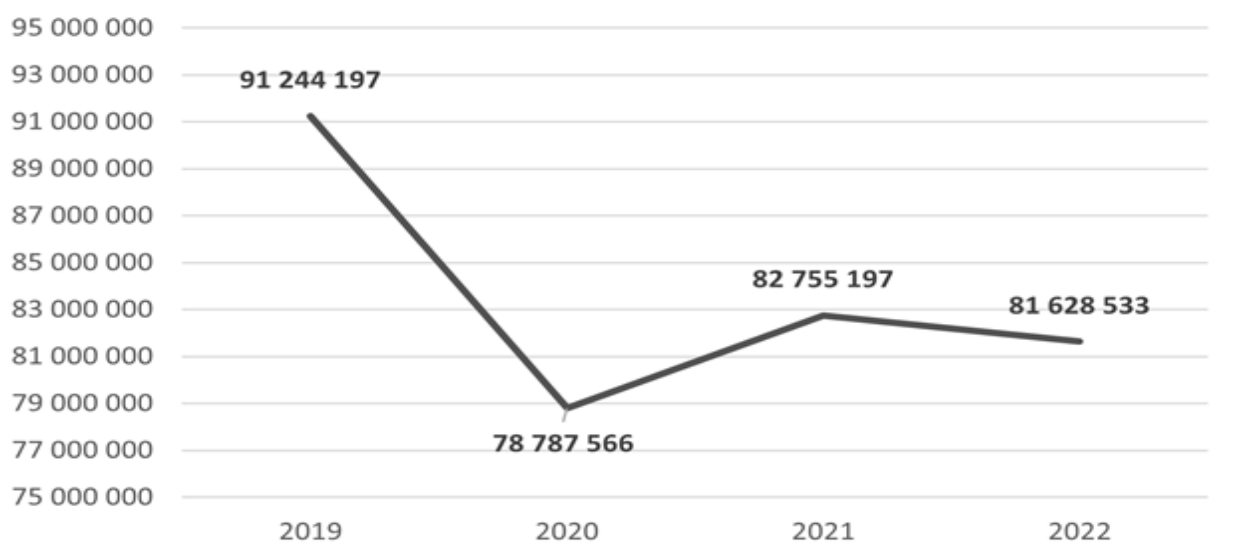

Джерело: складено автором за [87]

Рис. 3.4. Світова статистика загальних обсягів продажів в комерційних та пасажирських автомобілів за 2019-2022 р.р.

З рис. 3.4. можна зробити висновок, що за період 2019-2022 р.р. обсяг загальних продажів в комерційних та пасажирських автомобілів щорідно знижувався з 75626534 авомобіля в 2019 р. до 65523124 автомобіля у 2020 р. (падіння на 13,3%). У 2021 році відбулося не значне зростання обсягів продажу до 69560173 автомобіля (зростання на 6,16%). У 2022 році відбулося знову падіння обсягів продажу до 68995575 автомобіля (падіння на 1,1%).

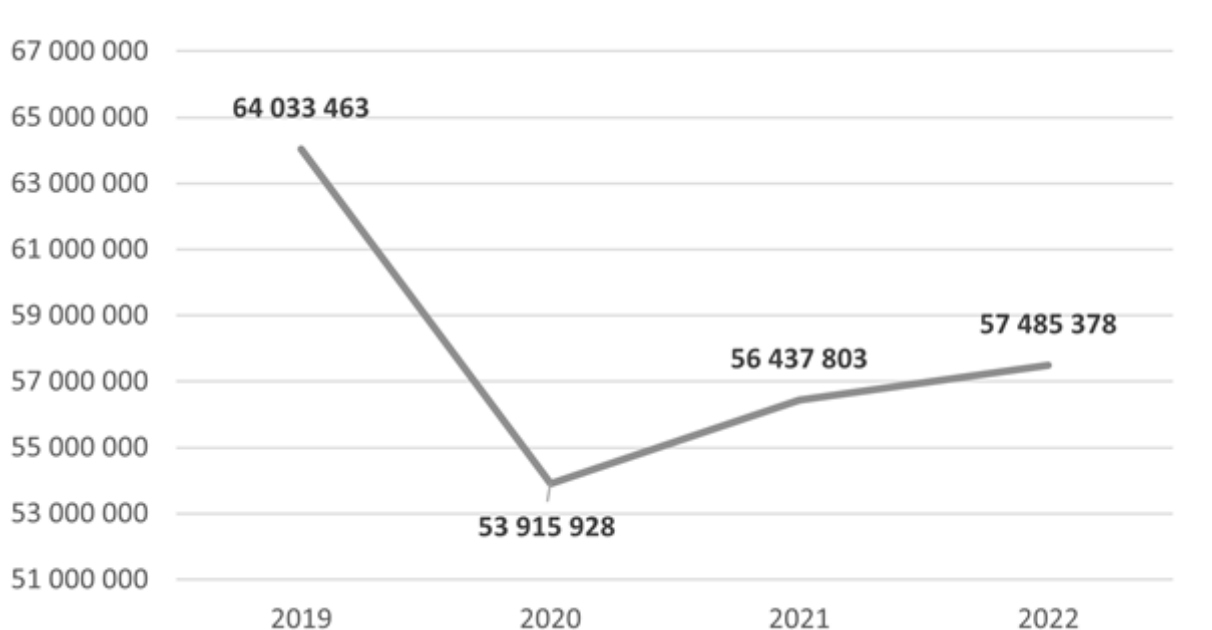
Світова статистика загальних обсягів продажів комерційних автомобілів за 2019-2022 р.р. наведена на рис. 3.5.

Джерело: складено автором за [87]

Рис. 3.5. Світова статистика загальних обсягів продажів комерційних автомобілів за 2019-2022 р.р.

З рис. 3.5. можна зробити висновок, що за період 2019-2022 р.р. обсяг загальних продажів комерційних автомобілів щорідно знижувався з 91244197 авомобіля в 2019 р. до 78787566 автомобіля у 2020 р. (падіння на 13,6%). У 2021 році відбулося не значне зростання обсягів продажу до 82755197 автомобіля (зростання на 10,5%). У 2022 році відбулося знову падіння обсягів продажу до 81628533 автомобіля (падіння на 1,1%).

Джерело: складено автором за [87]

Рис. 3.6. Світова статистика загальних обсягів продажів пасажирських автомобілів за 2019-2022 р.р.

З рис. 3.6. можна зробити висновок, що за період 2019-2022 р.р. обсяг загальних продажів пасажирських автомобілів щорічно знижувався з 64033463 авомобіля в 2019 р. до 53915928 автомобіля у 2020 р. (падіння на 15,8%).

У 2021 році відбулося не значне зростання обсягів продажу до 56437803 автомобіля (зростання на 4,67%).

У 2022 році відбулося зростання обсягів продажу до 57485378 автомобіля (зростання на 1,86%) [87].

В розрізі регіонів світу статистика загальних обсягів виробництва пасажирських автомобілів за 2019-2022 р.р. наведена в табл. 3.4.

Таблиця 3.4.

Статистика загальних обсягів виробництва пасажирських автомобілів за регіонами світу за період 2019-2022 р.р.

Регіони світу	Роки				Відхилення, %		
	2019	2020	2021	2022	2022/ 2019	2022/ 2020	2022/ 2021
Європа	18 700 957	14 534 879	13 822 390	13 725 107	-27%	-6%	-1%
Америка	7 004 767	4 967 015	4 491 915	4 832 901	-31%	-3%	8%
Азія-Океанія	40 650 626	35 822 949	38 188 956	42 324 447	4%	18%	11%
Африка	777 220	538 723	582 814	716 195	-8%	33%	23%
Разом	67133570	55 863 566	57 086 075	61 598 650	-8%	10%	8%

Джерело: складено автором за [87]

За період 2021-2022 р.р. спостарігається зростання обсягу попиту на пасажирські автомобілі в Африці (+23%), Азії-Океанії (+11%), Америці (+8%).

Але за цей же період в Європі відбувається падіння обсягу попиту на пасажирські автомобілі (-1%).

Однак, разом у світі спостарігається ріст обсягу попиту на пасажирські автомобілі, що становить 8% за період 2021-2022 р.р.

Проаналізуємо результати міжнародного дослідження про тенденції в транспортній індустрії з прогнозом на найближчі роки «Global Transportation Trends», розроблені компанією «Делойт» наприкінці 2022 року [9].

Світові тенденції розвитку автомобільного транспорту за «Global
Transportation Trends»

Тренд	Сутність
Тренд 1. Створення сталих механізмів фінансування транспорту	<p>Традиційні моделі все ще базуються на податках, сплачених за літр чи галон пального. Але вони втрачають актуальність через збільшення кількості гібридних та електромобілів, оскільки витрати пального перестають бути критерієм активності водіїв.</p> <p>Транспортна система, профінансована за рахунок фактичного користування дорогами, буде акумулювати співставні ресурси та дозволить операторам підтримувати та розвивати мережі відповідно до реальних потреб та на основі «живих» даних.</p>
Тренд 2. Електромобілі – нове покоління транспорту	<p>Двигуни внутрішнього згорання домінують у світі зі своєю розвинутою мережею збуту, обслуговування та заправки. Поточна інфраструктура електротранспорту створює психологічний бар'єр для споживачів. Окрім розгалуженості та зручності зарядних станцій сумніви викликають запас ходу, ціна, у порівнянні з традиційними авто, а також безпечність батарей.</p> <p>Але провідні країни взяли незмінний курс на сталий розвиток: США хочуть 50% електрокарів від усіх нових проданих авто у 2030 році, Норвегія – всі авто на батареях чи водні у 2025, ЄС – лише авто з нульовим викидом вуглецю у 2035 році.</p> <p>Урядові транспортні агенції мають серйозний виклик щодо масштабування нейтрального транспорту та інфраструктури для нього на найближче десятиліття. Ключові задачі: зарядна інфраструктура, доступність електротранспорту.</p>
Тренд 3. Інклюзивний, доступний публічний транспорт	<p>Сконцентрований лише на великих містах та прибуткових напрямках транспорт не сприяє розвитку регіонів, а навпаки прискорює стагнацію віддалених куточків країн. Мешканці сільської місцевості часто долають великі відстані, щоб отримати доступ до основних послуг, медицини, освіти. Регулятори мають бути більш гнучкими та шукати баланс між ефективністю та інклюзивністю, пропонуючи більшість пасажирів різні варіанти того, як дістатись до своїх громад.</p> <p>У цьому контексті у США уряд запровадив ініціативу Justice40, яка направить 40% доходів від федеральних інвестицій в клімат та чисту енергію на розвиток депресивних громад. У Франції, де 54% сільського населення не мають доступу до автобусної зупинки в радіусі 10 хвилин ходьби, спільне використання автомобілів (carpooling) просувається як альтернатива. Громадяни можуть підійти до найближчої призначеної зупинки, вказати пункт призначення у мобільному додатку та розділити подорож з сусідами.</p>

Джерело: складено автором за [9].

Глобальним світовими трендами розвитку автомобільного транспорту за «Global Transportation Trends» стануть наступні:

Тренд 1. Створення сталих механізмів фінансування транспорту.

Тренд 2. Електромобілі – нове покоління транспорту.

Тренд 3. Інклюзивний, доступний публічний транспорт.

Автомобільна промисловість існує з 1800-х років і ця галузь постійно розвивається. Щороку з'являються нові тенденції та технології. У 2023 році на ринку відбудуться кілька змін, пов'язаних із тим, як транспортні приводять в рух, як ними керують і як їх купують [66].

1. Канабіс в автомобільній промисловості.

Може здатися дивним взагалі думати про марихуану в автомобільній промисловості, однак вони знайшли одне одного. Канабіс є універсальною рослиною і її можна використовувати різними способами, окрім звичайного медичного та рекреаційного використання. Канабіс може запропонувати багато переваг в автомобільній промисловості, наприклад, використання в якості палива, добавки та матеріал для деталей і компонентів автомобіля. Прикладом цього можуть бути композити на основі коноплі, які використовуються для виготовлення легких і міцніших деталей автомобіля.

2. Розвиток електромобілів.

Ще одна річ, яка стає все більш популярною, це електромобілі, яких в 2023 році стане ще більше. Кілька великих автовиробників планують випустити нові моделі електромобілів у найближчі кілька років, і очікується, що ціни на електромобілі продовжать падати.

Очікується, що електромобілі складатимуть значну частину продажів нових автомобілів в 2023 році. Автовиробники продовжують інтегрувати більше цифрових технологій у свої автомобілі, щоб відповідати цифровим змінам, які відбуваються у всьому світі в усіх інших галузях. Такі технічні компанії, як «Tesla» та «Google», також починають працювати над електричними та безпілотними автомобілями.

Кількість електромобілів на дорогах у 2019 році була лише на 9% більше, ніж у 2018 році. Це було значним відхиленням від темпів зростання за попередні шість років, які становили від 46% до 69%. Причинами цього

переходу стало падіння продажів на двох основних ринках, Сполучених Штатах і Китаї, на завершальній стадії 2019 року. Незважаючи на ріст незначне зростання у двох найбільших країнах, продажі електромобілів у всьому світі зросли, в основному, завдяки Європі, де спостерігалось 44 відсоткове збільшення. Загалом кількість реєстрацій нових автомобілів у 2020 році не зростає. Епідемія COVID-19, а також економічний спад, який послідував, мали значний вплив на світову автомобільну промисловість. Під час пандемії COVID-19 на початок року прогноз світових продажів електромобілів у 2020 році був досить неясним. Проте, незважаючи на епідемію та її наслідки, 2020 рік виявився надзвичайно сприятливим. З 2019 по 2020 рік світові продажі електромобілів зросли на 43%, при цьому частка світового ринку автономних автомобілів досягла нового максимуму в 4,6% [52].

3. Впровадження різних нових компонентів електромобіля та способів підзарядки. Зростання реєстрацій електромобілів призвело до 33-відсоткового збільшення виробництва автомобільних літій-іонних акумуляторів у 2019 році порівняно з попереднім роком. Китай продовжує залишатися найбільшим у світі виробником акумуляторів, виробляючи та забезпечуючи понад 70% світових потужностей. Європа ж не відстає. У 2020 році було оголошено багато нових проектів заводів з виробництва батарей, оскільки минулого року попит на акумулятори перевищив виробничі потужності Європи. За даними BloombergNEF, частка Європи у світовому виробництві акумуляторів може зрости до 31% до 2030 року. Але у 2020 році частка континенту в світовій потужності батарей становила лише 7%. Індустрія електромобілів отримає вигоди від ряду вдосконалень у властивостях акумуляторів, які підживлюються зростаючим попитом на батареї в побутових гаджетах. Зміни в хімічному складі батареї, щільності енергії та розмірі акумуляторної батареї – це всі фактори, які слід враховувати в майбутньому. Згодом ці модифікації призведуть до значної фінансової економії та підвищення продуктивності.

Експерти очікують, що всі нові автомобілі, що продаються в Європі, будуть електричними, починаючи з 2035 року. Проте варто зазначити, що тільки час (і свіжі дані) покажуть, чи справдяться такі прогнози. З іншого боку, новітні розробки, здається, йдуть у правильному напрямку, а отже приєднатися до тренду розвитку «зеленого» транспорту варто саме зараз [52].

4. Розвиток автономних транспортних засобів.

Ще одна тенденція, яку слід очікувати, полягає в тому, що автономні транспортні засоби стануть більш поширеними в 2023 році. Це тому, що все більше компаній починають випускати безпілотні автомобілі. Доведено, що вони є більш безпечними, скорочують час простою, зменшують втому водія та кількість аварій, пов'язаних з недбалістю. Вони також покращують паливну ефективність на 10% і скорочують викиди CO₂ на 42 мільйони тонн на рік.

Багато великих технологічних компаній і автовиробників уже починають працювати над технологією автономних автомобілів, то ж можна очікувати, що ці транспортні засоби вийдуть на основний ринок у найближчі кілька років.

5. Занепад традиційного володіння автомобілями.

Прихильність водіїв до альтернативних моделей власності, таких як послуги поїздки та спільне використання автомобіля, коли двоє або більше людей користуються одним транспортним засобом із короткочасним доступом буде збільшуватися.

Мобільний обмін став набагато популярнішим в останні роки, і ця тенденція, як очікується, збережеться в 2023 році, оскільки все більше і більше людей починають звертатися до альтернатив для своїх транспортних потреб. Все більше компаній починають пропонувати варіанти спільної мобільності як креативну, доступну та зручну альтернативу володінню автомобілем; в результаті очікується зниження загальної кількості автомобілів на дорогах.

6. Зростання мобільних послуг.

Це в свою чергу призводить до очікувань, що у 2023 році значно зросте кількість послуг мобільності, таких як допомога та спільне використання автомобілів. Все більше людей починають звертатися до цих альтернативних видів транспорту, щоб задовольнити свої транспортні потреби. Це зростання, ймовірно, зумовлене тривалим занепадом володіння традиційними автомобілями та збільшенням доступності автономних транспортних засобів.

3.3. Особливості міжнародної економічної діяльності на ТОВ «ВіДі Армада» в умовах воєнного стану

До війни, що почалася 24 лютого 2022 року ТОВ «ВіДі Армада» продавало 11 моделей автомобілів «Nissan». З початком війни у 2022 році обсяги імпорту авомобілів в Україну повністю призупинилися. У 2023 році поступово обсяги імпорту поступово відновилися, але компанія «Nissan» значно скротила обсяги імпорту та модельний ряд автомобілів, що продаються в Україні, залишивши найбільш популярні та продавані моделі автомобілів, а саме:

1. Nissan X-Trail.
2. Nissan Qashqai.
3. Nissan Juke.
4. Nissan Leaf.

Тобто звуження модельного ряду та зниження обсягів продажу автомобілів моделі «Nissan», що продаються ТОВ «ВіДі Армада» в Україні в умовах військового стану становить 63% .

Спрогнозуємо, як звуження модельного ряду та зниження обсягів продажу автомобілів марки «Nissan» у воєнний період вплине на фінансові результати ТОВ «ВіДі Армада». Результати аналізу наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Прогноз фінансових результатів ТОВ «ВіДі Армада» на 2023 р.

Стаття	2022	2023	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Чистий дохід від реалізації продукції	19208	12101,04	-7106,96	-63
Собівартість реалізованої продукції	18643	11745,09	-6897,91	-63
Валовий прибуток	565	355,95	-209,05	-63
Інші операційні доходи	1585	998,85	-586,15	-63
Адміністративні витрати	1490	938,70	-551,3	-63
Витрати на збут	2292	1443,96	-848,04	-63
Інші операційні витрати	111	111	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності	-1743	-2148,56	461,0	23,3
Дохід від участі в капіталі	4356	4356	0	0
Фінансові витрати	-455	-455	0	0
Чистий прибуток	2158	1752,44	-405,56	-18,8

Джерело: розраховано автором

Чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «ВіДі Армада» у 2022 році становив 19208 тис. грн. Продовження військового стану в країні вплине на зниження чистого доходу від реалізації продукції підприємства до 12101,04 тис. грн (на 63%). Чистий прибуток ТОВ «ВіДі Армада» у 2022 році становив 2158 тис. грн. Продовження військового стану в країні вплине на зниження чистого прибутку підприємства до 1754,44 тис. грн (на 18,8%) за умови, що доходи від участі в капіталі та інші операційні витрати залишаться на рівні 2022 року.

Визначимо економічну ефективність міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» на основі методики, наведеної [58]. Основними принципами розрахунку показників економічної ефективності міжнародної економічної діяльності підприємства є:

– достовірність інформації;

- зіставлення різних за часом витрат і результатів виробництва до одного чітко визначеного моменту часу;
- загальний облік усіх наявних складових витрат і результатів;
- необхідність порівняння фактичних даних з плановим рівнем, а також зіставлення витрат з єдиною базою порівняння [58].

1. Розрахуємо показники для визначення економічної ефективності експорту:

$$Еб = Ve / (Ст + Тр + Ор), \quad (3.1)$$

де Еб – базовий коефіцієнт ефективності експорту;

Ve – виторг від експорту;

Ст – собівартість продукції;

Тр – транспортні витрати;

Ор – організаційні витрати.

Якщо Еб більше 1, то експортну міжнародну економічну діяльність підприємства можна вважати ефективною. Чим вище цей коефіцієнт, тим вище ефективність експорту.

За період 2022-2023 рр. ТОВ «ВіДі Армада» не здійснювало експорт своєї готової продукції закордон.

2. Розрахуємо показники економічної ефективності імпорту.

Під імпортними операціями розуміється діяльність підприємства, пов'язана з закупівлею і ввезенням закордонних товарів для подальшого продажу на внутрішньому ринку України.

Ефективність імпортних операцій вимірюється через систему показників, що характеризують ефективність використання основних операцій при здійсненні імпортої діяльності.

При формуванні системи показників ефективності імпортої діяльності підприємства використовуються наступні принципи:

- забезпечення взаємозв'язку між конкретними показниками імпортних операцій;

- ефективності використання усіх видів ресурсів, що використовуються в процесі імпортупродукції;
- ефективності імпорту в процесі управління підприємством;
- врахування найбільш важливих показників та їх стимулюючої функції у процесі використання резервів зростання ефективності видів діяльності підприємства [21,22].

Для розрахунку показників економічної ефективності імпорту автомобілів (ТВП) ТОВ «ВіДі Армада» визначимо повну вартість (ПВ) імпортованих товарів виробничого призначення за формулою:

$$ПВ_{\text{імп}} = ФВ + НВв + МП \quad (3.2)$$

де ФВ – фактурна вартість товарів виробничого призначення, грн;

НВв – накладні витрати при імпорті, грн;

МП – митні платежі при ввезенні товарів для вільного використання.

На підставі повної вартості імпортованих товарів та внутрішньої вартості на аналогічну продукцію розраховується економічна ефективність імпорту продукції виробничого призначення ($E_{\text{імп}}$) за формулою:

$$E_{\text{імп}} = ПВ_{\text{імп}} / НВ \quad (3.3)$$

де $ПВ_{\text{імп}}$ – повна вартість імпортованої продукції, грн;

НВ – національна вартість аналогічної продукції, грн.

Показник $E_{\text{імп}}$ повинен бути більшим за одиницю. Він визначає кількість виробленої на певному імпортованому товарі виробничого призначення продукції на одну гривню витрат для його придбання.

$$E_{\text{імп}1} = Цп / Цс , \quad (3.4)$$

$$E_{\text{імп}2} = ОП / В_{\text{імп}} , \quad (3.5)$$

де $E_{\text{імп}1}$ та $E_{\text{імп}2}$ – показники ефективності імпорту;

ОП – обсяг продукції, що випускається, у середньорічних цінах, тис. грн;

$В_{\text{імп}}$ – витрати на імпорт, тис. грн.

Визначимо повну вартість (ПВ) імпортованих товарів виробничого призначення ТОВ «ВіДі Армада» на прикладі основної продукції підприємства – автомобілі марки «Nissan» (табл. 3.7)

Таблиця 3.7

Ціни на автомобілі марки «Nissan» на закордонному ринку, грн

Продукція	ФВ	НВв	МП	ПВ _{імп}
Nissan X-Trail	586135	468908	117227	1172270
Nissan Qashqai	535312	294681	98277	982270
Nissan Juke	453738	226869	75623	756230
Nissan Leaf	661566	330783	110261	1102610

Джерело: розраховано автором за даними звітності ТОВ «ВіДі Армада»

Визначимо внутрішню вартість на аналогічну продукцію (автомобілі марки «Nissan»), що продаються на вітчизняному ринку (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Ціни на автомобілі марки «Nissan» на вітчизняному ринку, грн

Продукція	ТОВ «Кий авто холдинг»	ТОВ «НІКО АвтоАльянс»
Nissan X-Trail	1160490	1200000
Nissan Qashqai	982270	982270
Nissan Juke	765230	765230
Nissan Leaf	1142010	1102610

Джерело: розраховано автором за даними звітності ТОВ «ВіДі Армада»

Розрахуємо економічну ефективність імпорту автомобілів моделі «Nissan для ТОВ «ВіДі Армада»:

Модель «Nissan X-Trail»:

$$E_{\text{імп}} = E_{\text{імп}} = \text{ПВ}_{\text{імп}}/\text{НВ} = 1172270/1160490 = 1,01$$

Модель «Nissan Qashqai»:

$$E_{\text{імп}} = 982270/982270 = 1,0$$

Модель «Nissan Juke»:

$$E_{\text{імп}} = 756230/756230 = 1,0$$

Модель «Nissan Leaf» :

$$E_{\text{імп}} = 1102610/1142010 = 0,96$$

Узагальнимо показники економічної ефективності імпорту автомобілів марки «Nissan для ТОВ «ВіДі Армада» (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Показники економічної ефективності імпорту автомобілів марки «Nissan для ТОВ «ВіДі Армада»

Продукція	$E_{\text{імп}}$
Nissan X-Trail	1,01
Nissan Qashqai	1,0
Nissan Juke	1,0
Nissan Leaf	0,96

Джерело: розраховано автором

Чим ближче показник $E_{\text{імп}}$ наближений до одиниці, тим імпорт відповідних товарів виробничого призначення більш ефективний. Більш економічно вигідним для ТОВ «ВіДі Армада» є імпорт автомобілів марки «Nissan X-Trail» ($E_{\text{імп}}=1,01$), найменш ефективним є імпорт автомобілів марки «Nissan» Leaf» ($E_{\text{імп}}=0,96$). Це пов'язано з тим, що модель автомобіля «Nissan» Leaf» є електромобілем, для яких в Україні ще не створена достатня мережа електрозаправок та ремонтних станцій.

Висновки до розділу 3.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи узагальнено стратегічні перспективи міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» залежать від перспектив розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні, дилером якої є ТОВ «ВіДі Армада», як підрозділ ТОВ «ВіДі Груп». Визачено, що у середньостроковій перспективі компанія «Nissan» зосередиться на таких ключових напрямках, як: стійке зростання у поєднанні зі здоровою прибутковістю та позитивним ефектом на рух грошових коштів; технологічна еволюція в автомобілебудуванні; лідерство у напрямку розвитку електромобілів; широке використання технологій

автономного керування; радикальне оновлення модельного ряду.

Визначено перспективи розвитку вітчизняного автомобільного ринку в умовах війни та післявоєнного відновлення, і з'ясовано, що вони прямо залежать від світових тенденцій розвитку автомобільного транспорту.

Визначено економічну ефективність міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» на основі розрахунку економічних показників ефективності міжнародного експорту та імпорту.

ВИСНОВКИ

За результатами написання кваліфікаційної роботи можна зробити наступні висновки:

1. В кваліфікаційній роботі визначено сутність поняття «міжнародна економічна діяльність», яке органічно охоплює не тільки сферу виробничої, комерційної діяльності, ті міжнародні за характером економічні напрями, які спрямовані на отримання та максимізацію індивідуального, приватного прибутку, поліпшення власного добробуту. Воно поширюється також і на невідприємницькі, регулятивні за характером напрями, на інструменти впливу з метою поліпшення загальних умов господарювання як з боку національних урядів, спеціалізованих інститутів, так і з боку міжнародних організацій та структур. Узагальнено спільні і відмінні характеристики понять «зовнішньоекономічна діяльність» та «міжнародна економічна діяльність». З'ясовано що міжнародна економічна діяльність є значно ширшим поняттям. Систематизовано види міжнародної економічної діяльності підприємства.

2. Узагальнено суб'єктів міжнародної економічної діяльності, серед яких визначено: підприємства різних форм власності і типів організації та держава. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності залежно від рівня розподілено на: суб'єктів міждержавного рівня; суб'єктів макрорівня; мезорівня і суб'єктів мікрорівня.

3. Проналізовано особливості міжнародної економічної діяльності вітчизняних підприємств. Визначено переваги та проблеми, з якими стикаються вітчизняні підприємства при здійсненні МЕД.

4. В кваліфікаційній роботі проведено аналіз міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада». Визначено, що ТОВ «ВіДі Армада» є вітчизняним підприємством. Воно є підрозділом великого вітчизняного підприємства ТОВ «ВіДіГруп». ТОВ «ВіДі Груп» є офіційним дилером міжнародної компанії «Nissan», що працює в Україні. ТОВ «ВіДі

Армада» заснована у 1994 році у м. Києві. Основними напрямками діяльності ТОВ «ВіДі Армада» є: продаж легкових автомобілів; фінансові послуги; продаж вантажних автомобілів, автобусів, спецтехніки; автомобільна логістика; проектування і будівництво сучасних об'єктів нерухомості.

5. В роботі проведено техніко-економічний аналіз діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за період 2021-2022 р.р. Визначено, що діяльність ТОВ «ВіДі Армада» є рентабельною, яка у 2022 р. досягла 11,6. Діяльність підприємства також є прибутковою. Хоча чистий прибуток ТОВ «ВіДі Армада» у 2022 р. зменшився на 2158 тис. грн (-32,7%).

6. Проаналізовано особливості міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» за методом SWOT-аналізу. Узагальнено сильні та слабкі сторони, а також можливості та загрози міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада». Визначено, що ТОВ «ВіДі Армада» при здійсненні міжнародної економічної діяльності має такі загрози, серед яких: війна в Україні; наявність значної кількості закордонних конкурентів – виробників автомобілів; низький рівень продажів нових автомобілів; часті зміни вітчизняного законодавства; підвищення вартості запчастин та матеріалів; підвищення вартості енергоносіїв; високий рівень податків.

7. У третьому розділі кваліфікаційної роботи узагальнено стратегічні перспективи міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада», що залежать від перспектив розвитку міжнародної економічної діяльності компанії «Nissan» в Україні, дилером якої є ТОВ «ВіДі Армада», як підрозділ ТОВ «ВіДі Груп». В роботі визначено, що у середньостроковій перспективі компанія «Nissan» зосередиться на таких ключових напрямках, як: стійке зростання у поєднанні зі здоровою прибутковістю та позитивним ефектом на рух грошових коштів; технологічна еволюція в автомобілебудуванні; лідерство у напрямку розвитку електромобілів; широке використання технологій автономного керування; радикальне оновлення модельного ряду.

8. Визначено перспективи розвитку вітчизняного автомобільного

ринку в умовах війни та післявоєнного відновлення. Доведено, що вони прямо залежать від світових тенденції розвитку автомобільного транспорту, а саме: створення сталих механізмів фінансування транспорту; електромобілі, як нове покоління транспорту; інклюзивний, доступний публічний транспорт та інші.

Визначено економічну ефективність міжнародної економічної діяльності ТОВ «ВіДі Армада» на основі розрахунку економічних показників ефективності міжнародного експорту та імпорту. Доведено, що більш економічно вигідним для ТОВ «ВіДі Армада» є імпорт автомобілів марки «Nissan X-Trail», а найменш ефективним є імпорт автомобілів марки «Nissan» Leaf». Це пов'язано з тим, що модель автомобіля «Nissan» Leaf» є електромобілем, для яких в Україні ще не створена достатня мережа електрозаправок та ремонтних станцій і вони поки мають вищу вартість у порівнянні з дизельними автомобілями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андросюк О.К. Міжнародна діяльність підприємств: виклики та перспективи. Сучасні підходи до управління підприємством. 2018. 23 березня. URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/proc/article/view/126629>
2. Андросова Т.В., Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посібник. Харків: «Видавництво Форт», 2013. 400с
3. Архієреєв С. І., Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І. Харків:НТУ«ХПІ», 2019. 234с.
4. Бабець Є. К. Управління зовнішньоекономічною діяльністю з позицій функцій менеджменту. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. Вип. 26.
5. Бабміндра Д.І., Гамова О.В., Корінний С.О. Міжнародна економіка: навч.посібник: Запоріжжя: ЗНУ. 2021р. 139 с.
6. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник / С. В. Бестужева. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 268 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/14821/1/%D0%A1.%20%D0%92.%20%D0%91%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf>
7. Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін. Міжнародна економіка. Підручник. За ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. К.: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.

8. Богацька Н. М. Розроблення стратегії міжнародної економічної діяльності підприємства при виході на зовнішні ринки. *Ефективна економіка*. 2019. №4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/44.pdf
9. Глобальні тенденції розвитку транспорту: оцінка українських фахівців. 2023. URL: https://cfts.org.ua/articles/globalni_tendentsi_rozvitku_transportu_otsinka_ukranskikh_fakhivtsiv_1956
10. Гребельник О. П., Романовський О. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. К.: Деміур, 2018. 296 с.
11. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь: 2019. 410 с.
12. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навчальний посібник / В. В. Гобела. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 244 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3732>
13. Гулакова В. Л., Козак Ю. Г. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/255.pdf>.
14. Гуткевич С. О. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
15. Дахно І. І., Міжнародна економіка. Навч. посіб. 2-ге вид., випр. і допов. К.: МАУП, 2006. 248 с: іл.
16. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність. 3: навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2018. 356 с.
17. Дідченко О. І. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник для студентів ЗДІА економічних спеціальностей. Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2014. 218 с.

18. Дугієнко Н.О. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка». Запоріжжя Запорізький національний університет, 2019. 152 с.

19. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. 2015. 310 с.

20. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.

21. Задольський А. М. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посіб./ А. М. Задольський, І. М. Грінько. Київ: НТУУ «КПІ», 2011. 187 с.

22. Задоя А. О. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Частина 1 / А. О. Задоя, А. С. Магдич, О. А. Задоя. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 142 с.

23. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22.12.98; Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22.12.98.

24. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Є. В. Савельєв [та ін.]. 6-е вид., перероб. та доп./ ред. Ю.Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с.

25. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів/ І. В. Багорова, Н. І. Редіна, В. Є. Власик, О. О. Гетьман; За ред. І. В. Багрової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 580 с.

26. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко та ін. / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 652 с.

27. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч.-метод. посібник / Л. Л. Носач, В. О. Козуб, П. Л. Грінько, А. С. Дядін; Харків. держ.

ун-т харчування та торгівлі, Каф. міжнар. економіки. Харків: Монограф, 2015. 320 с.

28. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст]: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю. Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2445/1/ZED_ost_red.pdf

29. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір: монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська та ін.; за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. 272 с.

30. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство регіон: монографія / Ю. Г. Козак ін. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 240 с.

31. Кахович Ю. О., Доценко Н. В., Саксаганська О. Р. Вибір зовнішньоекономічних партнерів – основа успішного бізнесу. *Ефективна економіка*. № 1, 2011.

32. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібн. 3-тє вид., перероб і доп. К.: Знання-Прес, 2002. 384 с.

33. Козик В. В., Пашкова Л. А., Карп'як Я. С. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр навч. л-ри, 2014. 607 с.

34. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення: Навч. посіб. К.: Професіонал, 2004.

35. Кривов'язюк І. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Луцьк : Надстир'я, 2005. 140 с

36. Компанії «ВіДі Груп» виповнилося 15 років. URL: <http://autoconsulting.ua/article.php?sid=14767>

37. Компанія Nissan звітує про результати за період квітень-червень 2023 фінансового року. *Офіційний прес-сайт компанії Nissan в Україні*. URL:

<https://ukraine.nissannews.com/uk-UA/releases/nissan-reports-april-june-results-for-fiscal-year-2023-ua>

38. Князь С. В., Георгіаді Н. Г., Сапронов О. М., Мацук В. М. Сутність і класифікація чинників міжнародної економічної діяльності в системі координат організаційного розвитку. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/193/181/>

39. Куцик П., Ковтун О., Башнянин Г. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів : ЛКА, 2015. 594 с.

40. Лубенченко О. Е. Методологія управління зовнішньоекономічною діяльністю промислових підприємств в умовах інноваційно-інвестиційної економіки: монографія / О. Е. Лубенченко, А. В. Гнедков; Донбас. держ. техн. ун-т. Лисичанськ: ДонДТУ, 2016. 243 с.

41. Мазаракі А., Мельник Т. Сучасні тенденції та чинники розвитку зовнішньої торгівлі України. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2011. № 2. с. 299-308.

42. Мельник О. Г. Індикатори оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2007. С. 124-130.

43. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник/ Михайлова Л. І., Дашутіна Л. О., Могильна Л. М. та інш. За ред. д.е.н., проф. Л. І. Михайлової. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с.

44. Міжнародна економічна діяльність України [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студ. спеціальності 051 «Економіка», освітньої програми «Міжнародна економіка» / Я.І. Глущенко, Н.О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 120 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/56467/1/Mizhnarodna_ekonomichna_dialnist_Ukrainy.pdf

45. Міжнародна економіка. У 2-х ч. Ч. І. Світова система господарювання: навч. посіб. / Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова, В. О.

Козуб та ін. Харків: Вид-во «Форт», 2013. 287 с.

46. Міжнародна економічна діяльність України: стан та тенденції розвитку: монографія / М-во освіти і науки України; О.Б.Чернега [та ін.]; наук. ред. О.Б.Чернега. Донецьк: ТОВ «Східний видавничий дім», 2012. 395 с

47. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. К. : КНЕУ, 2014.

48. Міжнародна економіка [текст] : навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. К: «Центр учбової літератури», 2014. 384 с.

49. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Т. В. Шталь, В. О. Козуб, В. С. Артеменко та ін. Харків: Вид-во «Форт», 2015. – 364 с.

50. Михайлова Л. І., Данько Ю. І., Турчіна С. Г, Данілова І. С. Міжнародний бізнес: навч. посібник. Вид.2-ге, доп. Суми: ФОП Литовченко Є.Б., 2018. 282с.

51. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 948 с.

52. Огляд тенденцій розвитку електромобілів в світі. Patriot-NG. URL: <https://patriot-nrg.com/content/oglyad-tendenciy-rozvytku-elektromobiliv-u-sviti>.

53. Ольшанський О. В., Яцун Л. М., Селютін В. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Х.: ХДУХТ, 2019. 103 с.

54. Онищенко В. Зовнішньоекономічна діяльність 2019. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7274-zovnshnoekonomchna-dyalnst>.

55. Орехова Т. В. Міжнародний бізнес: навч. посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 425.

56. Основи зовнішньоекономічної діяльності / За редакцією д. е. н., професора Е. А. Зіня. Київ: Видавництво «Кондор». 2009.

57. Офіційний сайт ТОВ «ВіДі груп». URL: <https://vidi.ua>

58. Пан М. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка і підприємництво*. Харків: ХНАМГ, 2008. 56 с.

59. Погребняк А. Ю. Еволюція наукових поглядів на сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність» / А. Ю.Погребняк, Т. Ю. Хоменко // Сучасні проблеми економіки і підприємництва: Збірник наукових праць. Випуск 18. Київ: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2016.

60. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-ХІІ від 16.04.91., зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

61. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. від 30 травня 2018 р. № 430-р <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>

62. Прокушев Е. Ф. Зовнішньоекономічна діяльність / Е. Ф. Прокушев. Тернопіль: Астон, 2013. 320 с.

63. Положення про державний експортний контроль в Україні № 117/98 від 13.02.98/

64. Положення про порядок державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення № 1358 від 08.12.97.

65. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України. *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*. 1991. № 29. ст. 377. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

66. П'ять тенденцій автомобільної промисловості у 2023 р. URL: <https://staff-capital.com/5->

[%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9-](#)

[%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-](#)

[%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE/](#)

67. Рахман М.С., Сіладі К.Б. Характеристика та аналіз сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності України. *Ефективна економіка*. 2018. №10. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/32.pdf

68. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: посіб. / 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 289 с.

69. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т. В. Шталь. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

70. Світові продажі електромобілів Nissan перевищили 1 мільйон одиниць. URL: <https://ukraine.nissannews.com/uk-UA/releases/nissan-global-ev-sales-surpass-1-million-unit-milestone-ua>

71. Семенов Г. А., Семенов А. Г. Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності акціонерного товариства. *Економічний вісник Донбасу*. 2009. № 4 (18). С. 54–59.

72. Степаненко О. І. Зовнішньоекономічна діяльність: вибір контрагента та організація укладання угоди. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. №7. Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. С. 320-325.

73. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка. Київ : КНЕУ, 2001. 538 с.

74. ТОВ «Ніссан Україна». URL: <https://www-europe.nissan-cdn.net/content/dam/Nissan/ua/ru/Misc/Nissan.pdf>

75. Торгова Л. В, Хитра О. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчально-методичний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2016. 512 с.

76. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2013. 408 с.

77. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / Орловська Ю. В., Дугінець

Г. В. та ін.; за ред. Ю. В. Орловської. Дніпропетровськ: [АРТ-ПРЕС], 2010. 302 с

78. Шацька З. Я. Глобальні підприємства: досвід функціонування та перспективи розвитку. *Науковий журнал «Virtus»*. №5. 2016. 11 с. URL: <http://conference-ukraine.com.ua/index.php?id=virtus>

79. Шацька З. Я., Костіна Н. С. Транснаціональні корпорації агропромислового сектору: сучасний стан та перспективи розвитку. *Формування ринкових відносин*. 2022. № 10.

80. Шацька З., Костіна Н. Напрями співпраці закладів вищої освіти та підприємницьких структур в умовах післявоєнного відновлення України. Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації». 7 жовтня 2022 р. Київ, КНУТД. С.44-45.

81. Шацька З.Я., Бурлак А.О. Сутність та класифікація мережевих підприємницьких структур. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 79/2023. С. 129-133. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/79_2023/21.pdf

82. Шацька З.Я., Бурлак А.С. Мережеві підприємницькі структури, як домінуючі суб'єкти смарт-економіки. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених та студентів «Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях». 30 березня 2023 р. КНУТД. С.118-120.

83. Шацька З. Я., Лесюта Н. Ю. Особливості зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2022. №10. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-10-8375>

84. Шацька З. Я., Лесюта Н. Ю. Основні напрями економічного розвитку України у післявоєнний період. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». Переяслав: Університет Григорія Сковороди в Переяславі. 22 червня 2022 року. Вип. 83.

85. Шталь Т. В., Доброскок Ю. Б., Тищенко О. О. Міжнародна економічна діяльність України: курс лекцій. Харків: Форт, 2014. 199 с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/10327>
86. Щербак В. Г., Лозенко А. П. Проблеми проникнення вітчизняних підприємств на зовнішні ринки. *Фінанси України*. 2009 №5. С. 34-37.
87. International Organization of Motor Vehicle Manufactures – IOMVM. URL: <http://www.oica.net>.
88. Nissan виділяє кошти на підтримку українського народу і зупиняє експорт автомобілів до росії. URL: <https://ukraine.nissannews.com/uk-UA/releases/release-3db3fa4bc2ecfe30ed3c74471304b46b-ukr-nissan-offers-support-to-humanitarian-crisis-in-ukraine?selectedTabId=releases> 13
89. Nissan та Renault уклали угоду щодо вирівнювання часток капіталу в компаніях. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3740638-nissan-i-renault-uklali-ugodu-sodo-virivnuvanna-castok-kapitalu-v-kompaniah.html>
90. Nissan показав, якими будуть електромобілі майбутнього. URL: <https://t4.com.ua/tech/nissan-pokazav-yakymy-budut-elektrokary-majbutnogo/>

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ВЕРСИЙНО

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВДІ АРМАДА"** за СДРПОУ 35520716
Територія **КИЇВСЬКА** за КАТОТТГ І СА32040130080064943
Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОПФГ 240
Вид економічної діяльності **Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами** за КВЕД 45.11
Середня кількість працівників ² **14**
Адреса, телефон **вулиця Київська, буд. 49, с. ЧУБИНСЬКЕ, БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 08321** 5917036
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рилка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	18	18
первісна вартість	1001	30	30
накопичена амортизація	1002	12	12
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 525	3 513
первісна вартість	1011	6 175	7 591
знос	1012	2 650	4 078
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3 977	5 976
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	571	-
Усього за розділом I	1095	8 091	9 507
II. Оборотні активи			
Залиси	1100	7 883	5 660
виробничі запаси	1101	15	56
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	7 868	5 604
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	328	62
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	73	55
з бюджетом	1135	240	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	5 741	6 320
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	167	84
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	11	24
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	11	24
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестрахованих у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку А

інших страхових резервах	1184	-	35
Інші оборотні активи	1190	643	12 240
Усього за розділом II	1195	15 086	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	21 747
Баланс	1300	23 177	21 747
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 700	5 700
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	379	367
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	171	251
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(11 230)	(8 022)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(4 980)	(1 704)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7 077	612
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв валижних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	2 077	612
Усього за розділом II	1895	2 077	612
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 352	2 463
товари, роботи, послуги	1615	5 883	3 149
розрахунками з бюджетом	1620	21	235
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	17	37
розрахунками з оплати праці	1630	99	149
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 015	226
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	17 477	15 760
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	205	323
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11	497
Усього за розділом III	1695	26 080	22 839
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	23 177	21 747

Керівник

*ЕГТ Турченко
Максим
Олександрович*

Турченко Максим Олександрович

Головний бухгалтер

*ЕГТ Лотшак
Леніна
Миколаївна*

Лотшак Леніна Миколаївна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВІДІ АРМАДА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2022	01	01
		за ЄДРПОУ	35520716		
	(назва/називання)				
	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)				
	за	Рік 2021	р.		
			Форми № 2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ					
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року		
1	2	3	4		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	114 174	80 331		
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-		
премії підписані, валова сума	2011	-	-		
премії, передані у перестраховування	2012	-	-		
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-		
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(107 034)	(77 518)		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-		
Валовий:					
прибуток	2090	7 140	2 813		
збиток	2095	(-)	(-)		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-		
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-		
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-		
Інші операційні доходи	2120	4 000	2 516		
у тому числі:	2121	-	-		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю					
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-		
дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	-	-		
Адміністративні витрати	2130	(4 029)	(4 482)		
Витрати на збут	2150	(4 852)	(2 810)		
Інші операційні витрати	2180	(715)	(-)		
у тому числі:	2181	-	-		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю					
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-		
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток	2190	1 544	-		
збиток	2195	(-)	(1 963)		
Дохід від участі в капіталі	2200	1 931	1 310		
Інші фінансові доходи	2220	316	272		
Інші доходи	2240	-	509		
у тому числі:	2241	-	-		
дохід від благодійної допомоги					
Фінансові витрати	2250	(584)	(614)		
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)		
Інші витрати	2270	(-)	(268)		
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-		

Продовження додатку Б

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3 207	-
збиток	2295	(-)	(754)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 207	-
збиток	2355	(-)	(754)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 207	(754)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	103 273	75 027
Витрати на оплату праці	2505	5 139	4 236
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 227	1 033
Амортизація	2515	1 942	546
Інші операційні витрати	2520	5 049	3 968
Разом	2550	116 630	84 810

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

Турченко Максим Олександрович

Лешак Леліта Миколаївна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Закладні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВІП АРМАДА"	Дата (рік, місяць, день)	2022 10 06
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	35520716
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОГТТ	UA32040130080064943
Вид економічної діяльності	Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників	14	за КВЕД	45.11
Адреса, телефон	вулиця Київська, буд. 49, с. ЧУБИНЬСЬКЕ, БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА ОБЛ., УКРАЇНА 08321		5917036

Однією мовою: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

✓

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рилка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	18	18
первісна вартість	1001	30	30
накопичена амортизація	1002	12	12
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	3 513	7 766
первісна вартість	1011	7 591	14 208
знос	1012	4 078	6 442
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі іншого підприємства	1030	5 976	10 443
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	9 507	18 227
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5 660	2 466
виробничі запаси	1101	56	35
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	5 604	2 431
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	62	13
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	55	27
з бюджетом	1135	-	119
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	6 320	6 386
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	84	12
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	24	5
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	24	5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховника у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку В

резерви незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	35	288
Усього за розділом II	1195	12 240	9 316
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1200	-	-
Баланс	1300	21 747	27 543

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 700	5 700
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	367	361
Додатковий капітал	1410	-	-
смієйний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	251	367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(8 022)	(5 864)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(1 704)	564
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	612	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дама-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	612	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 463	7 632
товари, роботи, послуги	1615	3 149	1 346
розрахунками з бюджетом	1620	235	9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	37	3
розрахунками з оплати праці	1630	149	35
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	226	343
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	15 760	16 950
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	323	168
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	497	493
Усього за розділом III	1695	22 839	26 979
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибутті			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів ісдержанного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	21 747	27 543

Керівник

Е.П. Турченко

Турченко Максим Олександрович

Головний бухгалтер

Е.П. Лошак
Левіна

Лошак Левіна Миколаївна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВІДІ АРМАДА"** (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) 2023 02 06
 за ЄДРПОУ: **ДОКУМЕНТ ПРАЙМІНТ**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 208	114 174
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(18 643)	(107 034)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	565	7 140
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 585	4 000
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 490)	(4 029)
Витрати на збут	2150	(2 292)	(4 852)
Інші операційні витрати	2180	(111)	(715)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	1 544
збиток	2195	(1 743)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	4 356	1 931
Інші фінансові доходи	2220	-	316
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(455)	(583)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку Г

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 158	3 208
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 158	3 208
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 158	3 208

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	15 168	103 273
Витрати на оплату праці	2505	2 485	5 139
Відрахування на соціальні заходи	2510	540	1 227
Амортизація	2515	2 364	1 942
Інші операційні витрати	2520	1 979	5 049
Разом	2550	22 536	116 630

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник Михайло Турченко Турченко Максим Олександрович

Головний бухгалтер Е.П. Лошак Леніна Миколаївна Лошак Леніна Миколаївна

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕРЕЖЕВИХ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ESSENCE AND CLASSIFICATION OF NETWORK BUSINESS STRUCTURES

У статті досліджені мережеві підприємницькі структури, як нові суб'єкти цифрової економіки. Визначено та узагальнено розуміння сутності таких структур з точки зору окремого підприємства; консолідації бізнес-одиниць; формування мережі. З'ясовано, що в Україні мережеві підприємницькі структури відносяться до класу об'єднань підприємств. Доведено, що стрімкі зміни в інформаційно-комунікаційних технологіях та зовнішньому середовищі, а також ліквідація бар'єрів між підприємствами і середовищем є основними передумовами формування мережевих підприємницьких структур. Сформуовано типологію мережевих підприємницьких структур за шістьма класифікаційними ознаками, а саме за: галузевим спрямуванням; масштабами діяльності; строком утворення; моделлю управління; характером зобов'язань; а залежності від мети об'єднання підприємств в мережеву підприємницьку структуру. Систематизовано переваги та недоліки створення мережевих підприємницьких структур.

Ключові слова: підприємницька структура, мережева підприємницька структура, інтеграція, інтегрована система, мережа, цифрова економіка.

The article examines network entrepreneurial structures as new subjects of the digital economy. Defined and generalized understanding of the essence of such structures from the point of view of a separate unit that uses information technology networks to connect people, assets and ideas to create and distribute products and services without the constraints of traditional organizational boundaries or physical location; consolidation of business units in which human and work processes interact, seeking joint results and mutual benefit; formation of a network of people or organizations that are independent, implement a joint project or joint economic activity. It was found that in Ukraine, network business structures belong to the class of enterprise associations and are created in the form of concerns, holdings and other types of enterprise associations. It has been proven that rapid changes in information and communication technologies and the external environment, as well as the elimination of barriers between the enterprise and the environment, are the main prerequisites for the formation of network business structures. It was determined that both divisions of a large enterprise, as well as individual enterprises and freelancers, can be integrated into the network business structure. The typification of network business structures was formed according to six classification features, namely: branch direction; scope of activity; term of formation; management model; the nature of obligations; depending on the purpose of combining enterprises into a network business structure. The advantages of creating network business structures are systematized, namely: increased organizational flexibility; stability of ties between integrated enterprises within the network business structure; decentralization of the organizational structure; a higher level of coordination and communication between units integrated into the network business structure; openness to organizational changes; universality and adaptability of the network business structure; better access to resources and expertise; cost reduction; advanced innovator; increasing competitiveness.

Key words: business structure, network business structure, integration, integrated system, network, digital economy.

УДК 334.722

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-19>

Шацька З.Я.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри smart-економіки,
Київський національний університет
технологій та дизайну

Бурлак А.О.

магістрант,
Київський національний університет
технологій та дизайну

Shatska Zorina

Kyiv National University
of Technology and Design

Anastasiya Burlak

Kyiv National University
of Technology and Design

Постановка проблеми. Необхідність подальшого сталого розвитку підприємств, що функціонують в різних галузях економіки, інтеграція в світову економіку, пошук шляхів підвищення ефективності їх діяльності в умовах післявоєнного відновлення зумовлює необхідність їх трансформації до нових умов, адаптації до впливу глобалізаційних чинників. Одним з таких перспективних напрямів трансформації підприємств є їх інтеграція в підприємницькі структури, які під впливом науково-технічного прогресу поступово перетворюються в мережеві підприємницькі структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем створення та функціонування мережевих підприємницьких структур в умовах глобалізації присвячено праці таких науковців, як Butkus F. S., Dumitrescu D. M., Laudon K. C., Laudon J., Rutkus S., Vernous G., Valcin F. та багато інших. Їх праці розкривають загальні питання функціонування мережевих підприємницьких структур. Однак, серед науковців і досі не сформоване однозначне розуміння сутності поняття «мережева підприємницька структура», що ускладнює виокремлення чітких кла-

сифікаційних ознак таких структур і потребує подальших поглиблених досліджень.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення сутності та виокремлення і узагальнення низки класифікаційних ознак мережевих підприємницьких структур в глобалізованому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємницькі структури є сучасними суб'єктами господарювання, які створюються в результаті інтеграції декількох підприємств. Під підприємницькою структурою будемо розуміти «складну відкриту інтегровану систему, що функціонує у динамічному глобалізованому середовищі на основі поєднання матеріальних і нематеріальних інтересів підприємств-учасників з метою прискорення спільного розвитку за рахунок пришвидшення процесів комерціалізації спільної інноваційної діяльності» [5]. Підприємницька структура є «добровільним інтеграційним утворенням, яке може включати в себе як декілька підприємств, а в разі потреби фрілансерів, як окремих суб'єктів господарювання» [12]. В Україні підприємницькі структури, як інтегровані суб'єкти бізнесу, відносяться

ПРИЧОРНОМОРСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

до категорії об'єднань підприємств і можуть утворюватися у формі різних господарських об'єднань у формі: корпорацій, концернів, холдингів та інших видів об'єднань підприємств. Створення, функціонування та ліквідація яких регламентована Господарським Кодексом України [2].

Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу та нових інформаційних технологій зумовив перехід підприємницьких структур до мережових структур (network business structure). Трактують поняття «мережева підприємницька структура» вітчизняними та закордонними науковцями здійснюється з різних точок зору, а саме (табл. 1).

Основними передумовами переходу сучасних підприємств до мережових підприємницьких структур, як зазначають Кривенко Л. та Кривнюк С. є «зміна масштабів діяльності, а також плановане розширення географії присутності (екстенсивний розвиток) підприємства» [4]. Формуванню мережових підприємницьких структур сприяють стрімкі зміни в інформаційно-комунікаційних технологіях, нове сприйняття зовнішнього середовища, стирання кордонів між підприємством і середовищем. Безпосереднє оточення розглядається як середовище, що складається із зацікавлених сторін як всередині, так і поза підприємством, які, у свою чергу, є джерелом додаткових переваг. Підприємства, які інтегруються в мережеву підприємницьку структуру, як і в звичайній підприємницькій структурі, є юридично незалежними окремими підприємствами, а також можуть бути дочірніми компаніями одного підприємства. Також в мережеву підприємницьку структуру можуть інтегруватися підрозділи всередині вели-

кого підприємства, які розглядаються як окремі підприємства, що продають товари (послуги) стороннім клієнтам. Концепція роботи мережевої підприємницької структури базується на понятті «соціальна мережа», тобто формується, в першу чергу, соціальна структура взаємовідносин між підприємствами, які інтегрувалися в таку структуру. Вони включають внутрішню організаційні або між організаційні зв'язки, що представляють формальні або неформальні відносини. На галузевому рівні складні мережеві підприємницькі структури можуть включати технологічні та інноваційні мережі, які можуть охоплювати кілька географічних областей і організацій. З точки зору управління, мережева підприємницька структура є унікальною серед інших типів структур, які орієнтовані на внутрішню динаміку всередині інтегрованих підприємств.

Різноманіття форм організації мережових підприємницьких структур зумовлює необхідність узагальнення та уточнення класифікації їх видів та типів, яка розкривається через низку ключових ознак. В міжнародній економіці мережеві підприємницькі структури класифікують за різними ознаками, які «з розвитком глобалізаційних процесів, поширенням високотехнологічних виробництв та систем постійно доповнюються» [1], а саме:

За галузевим спрямуванням. В залежності від галузі функціонування мережеві підприємницькі структури можуть бути «транспортні, аптечні, технологічні, виробничі, логістичні та інші мережеві підприємницькі структури» [1], які утворюють транспортні мережі, торговельні мережі, інформаційні мережі та інше.

Таблиця 1

Сутність поняття «мережева підприємницька структура

Автор	Сутність поняття «мережева підприємницька структура як окремий підрозділ
Laudon K.C., Laudon J. (2004)	підрозділ, який використовує мережі інформаційних технологій для зв'язку людей, активів та ідей для створення та розповсюдження продуктів і послуг без обмежень традиційних організаційних меж або фізичного розташування [9]
Rutkus S. (2011)	підрозділ, що функціонує як самодостатня організаційна єдність і використовує спільну інформаційну систему, створену за допомогою мережових та інформаційних технологій [11]
як консолідація бізнес-одиниць	
Social Network Analysis Software	сукупність автономних фірм чи підрозділів, які ведуть себе як єдине велике ціле, використовуючи соціальні механізми для координації та контролю [13]
Butkus F. S. (2003)	консолідація кількох бізнес-одиниць, у яких людські та робочі процеси взаємодіють, шукаючи спільних результатів і взаємної вигоди [7]
Dumitrescu D. M. (2009)	гнучка, динамічна структура географічно розосереджених організацій, де спілкування здійснюється переважно або виключно за допомогою електронних засобів, де завдання розподілені відповідно до спеціалізації чи компетенції бізнес-одиниці [8]
як мережа	
Vernous G., Valcin F. (2006)	мережа людей чи організацій, які є незалежними, реалізують спільний проєкт чи спільну економічну діяльність, спілкуються та проводять інформаційні процеси за допомогою інформаційних технологій і не залежать від часу та простору [14]

Джерело: складено авторами

■ ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

За масштабами діяльності. Мережеві підприємницькі структури можуть бути міжнародними, регіональними, національними та змішаними. Міжнародні підприємницькі структури здійснюють свою діяльність на міжнародних ринках. Регіональні підприємницькі структури працюють в рамках регіональних ринків. Національні підприємницькі структури функціонують в межах країни. Змішані підприємницькі структури здійснюють свою діяльність як на національних, так і на закордонних ринках.

За строком утворення. За строком утворення мережеві підприємницькі структури можуть бути у формі довгострокового партнерства з формуванням довгострокових стратегічних альянсів; середньострокового партнерства; тимчасового партнерства для виконання окремого спільного проєкту.

За моделлю управління мережевими підприємницькими структурами. Управління мережевими підприємницькими структурами може здійснюватися за інвестиційною, централізованою, холдинговою, лотковою та гібридною моделями Ключової [3].

За характером зав'язків в мережеві підприємницькі структури. За характером зав'язків в мережеві підприємницькі структури виділяють: ієрархічні об'єднання, неієрархічні об'єднання, комбіновані об'єднання [6]. Ієрархічні мережеві підприємницькі структури будуються на основі чіт-

кого підпорядкування і делегації повноважень всередині такої структури. Неієрархічні мережеві підприємницькі структури мають гнучку структуру, що може змінюватися в залежності від впливу зовнішнього оточення. Комбіновані мережеві підприємницькі структури поєднують ознаки як ієрархічних, так і не ієрархічних структур.

В залежності від мети об'єднання підприємств в мережеву підприємницьку структуру поділяються на: внутрішня мережева підприємницька структура, стабільна мережева підприємницька структура, динамічна мережева підприємницька структура, ринкова мережева підприємницька структура (табл. 2).

Перевагами формування мережевих підприємницьких структур є такі:

1. Підвищена організаційна гнучкість. Така структура є більш децентралізованою, більш гнучкою, ніж підприємницькі структури інших типів. Мережеві підприємницькі структури дозволяють швидко адаптуватися до ринкових змін чи навколишньому середовищу.

2. Стійкість зав'язків між інтегрованими підприємствами. Зв'язки між інтегрованими підприємствами всередині мережевої підприємницької структури менш розрізнені, а підприємства мають більше можливостей для інноваційного розвитку.

3. Децентралізація організаційної структури. Внаслідок децентралізації будова мережевої під-

Таблиця 2

Типи мережевих підприємницьких структур в залежності від мети їх об'єднання

№ з/п	Вид підприємницької структури	Характеристика
1.	Внутрішня мережева підприємницька структура	окремі підрозділи інтегрованих підприємств є окремими центрами прибутку. Наприклад, компанія «General Motors» та її підрозділи з продажу свічок запалювання. У структур даного типу є головна штаб-квартира, а її будова відповідає будові ТНК.
2.	Стабільна мережева підприємницька структура	складається з головного підприємства, яке передає більшу частину своїх операцій іншим інтегрованим підприємствам. Головне підприємство часто має тривалі стосунки з постачальниками, які мають доступ до комп'ютерної системи мережевої підприємницької структури і можуть бути присутніми на приватних сесіях з планування. Головне підприємство може також мати декілька спільних підприємств, альянсів, довгострокових контрактів тощо, що укладаються з різними підприємствами, які інтегрувалися в мережеву підприємницьку структуру. Наприклад, у компанії «BMW» завдяки переходу до такого типу підприємницької структури заощаджують близько 65% загальної виробничої вартості автомобіля.
3.	Динамічна мережева підприємницька структура	функціонує на засадах аутсорсингу. Підприємство-інтегратор визначає та акумулює активи, що належать іншим підприємствам, які інтегрувалися в мережеву структуру даного типу, основна компетенція якого полягає в детальному дослідженні ринку. Наприклад, компанія «Nike» – центр динамічної мережевої підприємницької структури. Її єдиними функціями є НДДКР та маркетинг, інші інтегровані підприємства мережі працюють на засадах аутсорсингу. Динамічні мережеві підприємницькі структури поширені в моді, іграшках, видавництві, кінофільмах та біотехнологічній промисловості.
4.	Ринкова мережева підприємницька структура	не має головного підприємства, який координує роботу всієї структури. Підприємства об'єднуються на тимчасовій основі для виконання разових проєктів. Такі підприємницькі структури можна вважати «природними підрозділами економіки»

Джерело: узагальнено авторами за [14]

■ ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

14. Vernous, G. & Valcin, F. (2006). Revisiting the concept of Virtual Organisation: new organizational forms or new organizational process? Atlantic International University: School of science and Engineering, URL: <http://www.aiu.edu/applications/DocumentLibrary-Manager/upload/VERNOUS%20Guyverson.doc>.

REFERENCES:

1. Viktorov B. V. (2020) Typy merezhevyykh pidpriemstv u mizhnarodnomu biznesi [Types of network enterprises in international business]. *Scientific notes of "KROK" University*. Vol. 2(58). Available at: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/291/313> (accessed 24 February 2023).
2. Verkhovna Rada of Ukraine (2003) Economic Code of Ukraine: Law. January 16 2003 No. 436-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (accessed 24 February 2023).
3. Klochkova O. V. (2011) Rozdribni torhovelni merezhi: rehionalni faktory rozvytku [Retail trade networks: regional factors of development] (PhD Thesis), Kharkiv, 2011. 20 p.
4. Kryvenko L., Kryvenko S. (2014) Orhanizatsiia dialnosti pidpriemnytskykh struktur v konteksti staloho rozvytku [Organization of business structures in the context of sustainable development]. *Herald of TNEU*. No. 4. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4780/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9B.pdf> (accessed 24 February 2023).
5. Shatska Z. Ya. (2021) Naukovo-metodolohichni osnovy formuvannya pidpriemnytskykh struktur v hlobalizovanomu prostori [Scientific and methodological foundations of the formation of business structures in the globalized space]. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Economic sciences series*, vol. 43/2021, pp. 57–65. DOI: 10.32999/ksu2307-8030|2021-43-9 (accessed 24 February 2023).
6. Schultz S. L., Kit L. Z. (2013) Merezhevi biznes-struktury: kontseptualizatsiia poniat ta zasad funktsionuvannya [Network business structures: conceptualization of concepts and principles of functioning. Regional economy]. no. 2, pp. 15-24. Available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/68173/02-Shults.pdf?sequence=1> (accessed 24 February 2023).
7. Butkus, F. S. (2003) Menedzhment: osnovy operatyvnoho upravlinnia orhanizatsiinykh protsesamy [Management: basics for managing operatively organizational processes]. Vilnius: Eugrimas.
8. Dumitrescu, D. M. (2009) Profil liudskykh resursiv u virtualni orhanizatsii na osnovi kariernykh yakoriv Edhara Shyna [Human Resources Profile in the Virtual Organization Based on the Career Anchors of Edgar Schine]. *Proceedings of the 20th International DAAAM Symposium*, vol. 20, no. 1.
9. Laudon, K.C. & Laudon, J. (2004) Informatsiini systemy upravlinnia [Management Information Systems] (Eighth ed.). Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall.
10. Orhanizatsiina struktura merezhi: vyznachennia, pliusy ta minusy [Network Organizational Structure: Definition, Pros and Cons]. *MasterClass*. 2022. 16 Nov. Available at: <https://www.masterclass.com/articles/network-organizational-structure> (accessed 24 February 2023).
11. Rutkus, S. (2011) Zastosuvannya naikrashchykh praktyk u rozrobtsi biznes-orhanizatsiinykh struktur E. Business Organisational Structures [Application of Best Practice in Designing E. Business Organisational Structures]. Master thesis in the. business management. Mykolas Romeris University, Vilnius.
12. Shatska Zorina Y. (2021) Intehratsiini modeli pidpriemstv: perevahy ta problemy vprovadzhennia v umovakh pandemii COVID-19 [Enterprise Integration Models: Advantages and Challenges of Implementation in the Context of the COVID-19 Pandemic]. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. "Economy" series*, vol. 8, no. 2. Available at: [https://doi.org/10.52566/msu-econ.8\(2\).2021.17-24](https://doi.org/10.52566/msu-econ.8(2).2021.17-24). (accessed 24 February 2023).
13. Prohramne zabezpechennia dlia analizu sotsialnykh merezh [Social Network Analysis Software]. Available at: <http://www.analytictech.com/mb021/virtual.htm> (accessed 24 February 2023).
14. Vernous, G. & Valcin, F. (2006) Perekhlyad kontseptsii virtualnoi orhanizatsii: novi orhanizatsiini formy chy novyi orhanizatsiinyi protses? [Revisiting the concept of Virtual Organisation: new organizational forms or new organizational process?]. Atlantic International University: School of science and Engineering. Available at: <http://www.aiu.edu/applications/DocumentLibrary-Manager/upload/VERNOUS%20Guyverson.doc> (accessed 24 February 2023).

Крім того, з міркувань національної безпеки, Україна може заборонити експорт товарів та послуг, які можуть бути використані для військових цілей або ж можуть загрожувати національній безпеці країни. Також можуть бути введені обмеження на переміщення товарів та послуг через контрольні пункти на кордонах.

Наступним важливим аспектом є питання фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємств. У військовий час, фінансування може бути обмеженим, оскільки держава має спрямовувати фінансові ресурси на потреби оборони та безпеки країни.

Отже, зовнішньоекономічна діяльність у військовий час в Україні є ускладненою та може бути обмеженою з міркувань національної безпеки та обороноздатності країни. Підприємства мають звертати увагу на зміни у законодавстві та дотримуватися всіх вимог.

Література

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-ХІІ від 16 квітня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

УДК 330.34

Шацька З. Я., к.е.н., доцент

*Бурлак А. О., магістрант кафедри смарт-економіки
Київський національний університет технологій та дизайну*

МЕРЕЖЕВІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ СТРУКТУРИ, ЯК ДОМІНУЮЧІ СУБ'ЄКТИ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ

Сучасні процеси глобалізації та інтеграції світового бізнесу, прискорені стрімким науково-технічним прогресом спричинили трансформацію діяльності підприємств. В умовах смарт-економіки та активного розвитку смарт-технологій впровадження нових підходів до ведення бізнесу зумовило формування нових суб'єктів, якими є мережеві підприємницькі структури або мережеві структури (network business structure). Під мережевою підприємницькою структурою розуміється «сукупність автономних фірм чи підрозділів, які ведуть себе як єдине велике ціле, використовуючи соціальні механізми для координації та контролю» [3]. Мережева підприємницька структура, за визначенням G. Verrous, F. Valcin це «мережа людей чи організацій, які є незалежними, реалізують спільний проєкт чи спільну економічну діяльність, спілкуються та проводять інформаційні процеси за допомогою інформаційних технологій і не залежать від часу та простору» [4]. Мережева підприємницька структура – це «добровільна сукупність самостійних суб'єктів господарювання, пов'язаних певними інтеграційними взаємодіями з метою результативного комбінування ресурсів і ключових компетенцій, що функціонує у інформаційному (віртуальному) середовищі, економічна діяльність якої базується постійному створенні та реалізації інновацій та наданні комплексного продукту (пакета послуг) споживачам» [2]. Дуже часто поняття «мережеві підприємницькі структури» ототожнюють з поняттям «віртуальне підприємство». Віртуальне підприємство – це «специфічна форма підприємства, система засобів якого складена шляхом перетинання автономних систем цілей агентів мереж» [1]. Віртуальне підприємство є більш вузьким поняттям, ніж мережева підприємницька структура.

Переходу підприємств до мережевих підприємницьких структур сприяють стрімкі зміни в інформаційно-комунікаційних технологіях та формування смарт-економіки. Створення та розвиток мережевих підприємницьких структур є результатом активізації процесів злиття та поглинання в процесі транснаціоналізації бізнесу та

формування великих інтегрованих суб'єктів в контексті смарт-економіки. Перевагами мережових підприємницьких структур у порівнянні з підприємствами інших типів є:

- можливість використання ресурсів інтегрованих підприємств;
- зниження витрат виробництва, у тому числі і трансакційних витрат;
- збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції за рахунок розширення збутової мережі;
- розподіл ризику між учасниками мережі;
- розширення можливостей у обміні інформацією, знаннями, навчанні персоналу між інтегрованими підприємствами;
- можливість спільного інвестування інноваційних проєктів;
- підвищена організаційна гнучкість.

Модель мережової підприємницької структури включає в себе наступні ключові елементи:

- хмарні технології;
- аналіз великих даних (Big Data);
- електронна комерція;
- цифрове співробітництво між партнерами;
- автоматизація ланцюгів постачання;
- консолідація бек-офісу.

Завдяки впровадженню мережової бізнес-моделі, мережові підприємницькі структури можуть краще пристосуватися до нових умов ведення бізнесу, інтегруючись із новими партнерами, створюючи більшу цінність власним споживачам і формуючи спільне використання стратегічних активів. Для мережових підприємницьких структур головним джерелом конкурентоспроможності стають дані (Big Data). Вони здатні створювати високотехнологічну продукцію (послуги) з новими споживчими якостями, що посилить їх конкурентні позиції та забезпечить подальший сталий розвиток в умовах смарт-економіки. Найбільш широко мережовий бізнес в Україні розвинутий в сфері роздрібною торгівлі. За даними рейтингу «Топ-500 компаній Центральної та Східної Європи», який щорічно публікується компанією «Deloitte», три українські торгові мережі увійшли до рейтингу, а саме: «Fozzy Group» (95 місце), «АТБ-маркет» (101 місце) та «Епіцентр К» (280 місце).

Література

1. Бойченко К. С. Віртуальне підприємство, як фактор підвищення результативності бізнес-проєктування. *Проблеми економіки*. 2013. № 1. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2013-1_0-pages-205_209.pdf.
2. Шацька З. Я. Особливості формування підприємницьких структур в умовах цифрової економіки. *Цифрова трансформація та інновації в економіці, праві, державному управлінні, науці та освітніх процесах: збірник тез наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції* (Київ-Буховель, 18–21 березня 2019 року). Фінансово-економічна наукова рада, 2019. С. 72–75.
3. Social Network Analysis Software. URL: <http://www.analytictech.com/mb021/virtual.htm>.
4. Vernous, G., Valcin, F. (2006). Revisiting the concept of Virtual Organization: new organizational forms or new organizational process? *Atlantic International University: School of science and Engineering*. URL: <http://www.aiu.edu/applications/DocumentLibraryManager/upload/VERNOUS%20Guyverson.doc>.